

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı : 1994/57
Karar Sayısı : 1994/52
Karar Günü : 8.7.1994
R.G. Tarih-Sayı :31.07.1994-22007

İPTAL DAVASINI AÇAN : Anamuhalefet (Anavatan) Partisi Türkiye Büyük Millet Meclisi Grubu adına Grup Başkanvekili Hasan Korkmazcan.

İPTAL DAVASININ KONUSU : 3.6.1994 günlü Resmî Gazete'de yayımlanan 535 sayılı "Hazine Müsteşarlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname"nin Anayasa'nın 6., 7., 10., 87., 91., 128., 138., 153. ve 163. maddelerine aykırılığı savıyla iptali ve yürürlüğünün durdurulması istemidir.

II- YASA METİNLERİ :

A- İptali İstenilen Kurallar :

İptali İstenilen 535 sayılı "Hazine Müsteşarlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname" şöyledir :

Hazine Müsteşarlığının kurulması; 18/5/1994 tarihli ve 3990 sayılı Kanun'un verdiği yetkiye dayanılarak, Bakanlar Kurulu'nca 2/6/1994 tarihinde kararlaştırılmıştır.

BİRİNCİ KISIM

Amaç, Görev, Teşkilat

Amaç

Madde 1- Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin amacı, ekonomi politikalarının tesbitine yardımcı olmak ve bu politikalar çerçevesinde faaliyetlerin düzenlenmesi, uygulanması, uygulanmasının izlenmesi ve geliştirilmesi için Hazine Müsteşarlığının kurulmasına, teşkilat ve görevlerine ilişkin esasları düzenlemektir.

Görev

Madde 2- Hazine Müsteşarlığının görevleri şunlardır:

a) Ekonomi politikalarının tesbiti ile ilgili çalışmaları yapmak ve kararlaştırılan politikaları uygulamak,

b) Hazine işlemlerini, para-kredi ve nakit hareketleri ile Devletin iç ve dış borç yönetimini yapmak,

c) Fonların faaliyetlerinin para politikası ve bütçe uygulamaları ile koordinasyonunu sağlayarak, kaynakların kullanımındaki etkinliği arttırmak ve bu amaçla gerekli önlemleri almak,

d) Kamu iktisadi teşebbüsleri ve Devlet iştirakleri ile ilgili olarak Devlet pay sahipliğinin gerektirdiği her türlü işlemi yapmak,

e) Kamu İktisadi Teşebbüslerinin yeniden yapılandırılma işlemlerini yapmak,

f) İki taraflı ve çok taraflı dış ekonomik ilişkiler ve anlaşmalarla ilgili hizmetleri yürütmek,

g) Uluslararası ekonomik ve mali kuruluşlarda üyelik ve temsilin gerektirdiği işlemleri ve görevleri yapmak ve yürütmek,

h) Avrupa Birliği ile ilişkilerde Müsteşarlığın görev ve faaliyet alanına giren konularla ilgili politikaları belirlemek ve bu konularda alınan kararları yürütmek,

i) Türkiye Cumhuriyeti adına yabancı ülkelerden, bu ülkelerdeki kurum ve kuruluşlar ile mali piyasalardan borç ve hibe almak ve yabancı ülkelere veya bunların kamu kurum ve kuruluşlarına borç ve hibe vermek,

j) Uluslararası mali ve ekonomik kuruluşlarla üyelik ve temsil ilişkilerini 1173 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde düzenlemek ve yönetmek, bu kuruluşların katılım paylarını ödemek için her türlü işlemi yapmak ve Devlet adına sermaye katkısını karşılamak için taahhüt senedi vermek,

k) Bankacılık, sermaye piyasası ve diğer mali piyasalara ilişkin politikaları hazırlamak, uygulamak, uygulanmasını izlemek,

l) Bankalar, sigorta şirketleri ve mali sektörün diğer kurumlarının kamu adına denetimini yapmak,

m) Kambyo politikalarına ilişkin esasları düzenlemek, uygulamasını izlemek ve yönlendirmek,

n) Yurtdışı müteahhitlik hizmetleri ile ilgili uygulamaları yürütmek ve ilgili kurum ve kuruluşlar arasında koordinasyon sağlamak,

o) Hazine'ce sermaye ihracına ilişkin düzenlemeler yapmak ve uygulamasını izlemek,

ö) Özel sigortacılığa ilişkin politikaları hazırlamak, uygulanmasını izlemek,

p) Ekonomik ve mali konularda araştırma ve değerlendirmeler yapmak, sonuçlarını yayınlamak ve bu amaçla istatistik ve bilgi derlemek,

q) Yerli ve yabancı özel sektörün yatırım ve sermaye faaliyetlerinin plan ve hedef gayelerinin uygun bir şekilde yürütülmesini teşvik ve tanzim edecek tedbirleri tesbit ve teklif etmek, uygulamak, uygulamayı takip etmek,

r) Bankalar, sigorta şirketleri, mali sektörün diğer kurumları ile Müsteşarlığın görev alanına giren konularda özel ve kamu kuruluşlarında kamu adına denetim yapmak,

s) Müsteşarlığın görev ve faaliyet alanına giren konularda diğer kamu kurum ve kuruluşları arasında koordinasyonu sağlamak,

t) Kanunlarla verilen diğer görevleri yapmak.

Teşkilat

Madde 3- Hazine Müsteşarlığı Başbakana bağlı olup, Başbakan, Müsteşarlığın yönetimi ile ilgili yetkilerini, Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı veya bir Devlet Bakanı vasıtasıyla kullanabilir.

Hazine Müsteşarlığı merkez, taşra ve yurt dışı teşkilatı ile bağlı kuruluştan oluşur.

İKİNCİ KISIM

Müsteşarlık Merkez Teşkilatı

Merkez Teşkilatı

Madde 4- Hazine Müsteşarlığı merkez teşkilatı, anahizmet birimleri, danışma ve denetim birimleri ile yardımcı birimlerden oluşur.

Müsteşarlık merkez teşkilatı, ekli 1 sayılı cetvelde gösterilmiştir.

BİRİNCİ BÖLÜM

Müsteşarlık

Müsteşar

Madde 5- Müsteşar, Müsteşarlık teşkilatının en üst amiridir ve Müsteşarlık hizmetlerini Hükümetin genel siyasetine, milli güvenlik siyasetine, kalkınma planlarına ve yıllık programlara uygun olarak yürütmekle ve Müsteşarlığın görev ve faaliyet alanına giren konularda diğer kamu kurum ve kuruluşlarıyla işbirliği ve koordinasyonu sağlamakla görevlidir. Müsteşar Başbakana veya Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısına veya Başbakan tarafından görevlendirilecek bir Devlet Bakanına karşı sorumludur.

Müsteşar Yardımcıları

Madde 6- Müsteşara yardımcı olmak üzere en fazla 5 Müsteşar Yardımcısı görevlendirilebilir. Müsteşar Yardımcılarının sayısını belirlemeye Başbakan yetkilidir.

İKİNCİ BÖLÜM

Anahizmet Birimleri

Anahizmet Birimleri

Madde 7- Müsteşarlığın anahizmet birimleri şunlardır:

- a) Kamu Finansmanı Genel Müdürlüğü,
- b) Kamu İktisadi Teşebbüsleri Genel Müdürlüğü,
- c) Dış Ekonomik İlişkiler Genel Müdürlüğü,
- d) Banka ve Kambiyo Genel Müdürlüğü,
- e) Sigortacılık Genel Müdürlüğü,
- f) Ekonomik Araştırmalar Genel Müdürlüğü
- g) Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü.

Kamu Finansmanı Genel Müdürlüğü

Madde 8- Kamu Finansmanı Genel Müdürlüğünün görevleri şunlardır:

a) Hazine işlemlerini yürütmek, Devlet giderlerinin gerektirdiği nakdi sağlamak, Devletin genel bütçe ile ilgili yurt dışı ödemelerini yapmak, Devlet gelir ve giderlerini denkleştirmek, iç ödemeler ve dış ödemeler saymanlıkları kurmak ve yönetmek,

b) Hazinenin her türlü varlıklarını muhafaza etmek, yönetmek ve nemalandırmak,

c) Devletin iç borçlanmasını yürütmek, Devlet tahvili, Hazine bonosu ve diğer iç borçlanma senetleri çıkarmak, ihale yöntemi, sürekli satış yöntemi ve diğer yöntemlerle satışını yapmak ve yaptırmak, bunların satış miktarlarını, değerlerini ve faizlerini belirlemek, Devlet borçlarının yönetimine ilişkin olarak her türlü iç borçlanmanın hazırlık, akit, ihraç ve dış borçlanma da dahil olmak üzere ödeme, erken ödeme, kayıt işlemlerini yürütmek ve Devletçe verilen faiz ve ikrazata ilişkin işlemleri yapmak, bu amaçla Devlet Borçları Saymanlığı kurmak ve yönetmek, borç yönetiminin hesabını tutmak,

d) Türkiye'nin dış borç veri tabanını oluşturmak ve bu amaçla Dış Borç Kütüğü tutmak,

e) Hazine garantisi verilmesi ile ilgili işlemleri yürütmek, gerekli kayıtları tutmak, garanti ve devir şartlarını belirlemek,

f) Türk parasının dolaşımı ve istikrarını sağlamaya yönelik politikaları Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası ile birlikte oluşturmak ve uygulamak,

g) Para politikası ile ilgili konularda Hazine ve Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası ilişkisini kurmak, nakit yönetimini genel ve katma bütçeli idarelerle özel bütçeli kuruluşların, döner sermayeli kuruluşların ve fonların ihtiyaçları ve para politikasının

genel hedefleri doğrultusunda yürütmek,

h) Kamu giderlerinde artış veya kamu gelirlerinde azalışa neden olabilecek her türlü mevzuat düzenlemesi hakkında görüş bildirmek,

i) Kanun, kanun hükmünde kararname, bakanlar kararı, yönetmelik ve diğer mevzuatla kurulmuş fonlarla ilgili genel politikaları belirlemek, bunların bütçe ile ilişkilerinin kurulmasını sağlamak ve bu politikaların uygulanmasına ilişkin esasları düzenlemek,

k) Para ve bütçe politikalarını dikkate alarak, fonlar arasında koordinasyonu temin etmek,

l) Fonların bütçe ve hazine nakit yönetimi ile uyumlandırılması amacıyla gelir ve gider bütçelerinin hazırlanması ve uygulanmasına ilişkin usul ve esasları tesbit etmek,

m) Fonlar arası aktarmaları koordine etmek,

n) Fonlardan düzenli olarak bilgi akışının sağlanması ve fon sistemine ilişkin verilerin toplanmasına ilişkin denetimleri yapmak,

o) Fonların makro ekonomik dengeler içindeki yeri ve önemi ile etkilerini değerlendirmek ve bu konuda önerilerde bulunmak,

p) Fon kaynaklarının mali yükünün işlemler ve sektörler arasında dengeli dağılımın sağlanması yönünde araştırma yapmak, öneri ve teklifte bulunmak,

r) Fon kullanımlarının genel ekonomik politikalarla uyum içinde yapılmasını izlemek, benzeri nitelikteki işlem ve sektörler için birden fazla fondan kaynak tahsisini önleyici çalışmalar yapmak, öneri ve teklifte bulunmak,

s) Yeni kurulacak fonlarla ilgili görüş bildirmek,

t) Fonların yeniden yapılandırılmaları, tasfiye veya birleştirilmelerine ilişkin çalışmaları yapmak ve bu konuda ilgili kuruluşlar koordinasyonu sağlamak,

u) Madeni para ve hatıra para basımını planlamak ve bu amaçla Darphane ile ilişkileri yürütmek,

v) Müsteşarlıkça verilecek benzeri görevleri yapmak.

Kamu İktisadi Teşebbüsleri Genel Müdürlüğü

Madde 9- Kamu İktisadi Teşebbüsleri Genel Müdürlüğünün görevleri şunlardır:

a) Hazine pay sahipliğinin gerektirdiği her türlü işlemi yapmak, Hazine ile kamu iktisadi teşebbüsleri ilişkisini kurmak, bu kuruluşların Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığının görüşünü alarak yıllık genel yatırım ve finansman programlarını hazırlamak ve Bakanlar Kurulunun onayına sunmak, uygulanmasını izlemek ve yıl içinde oraya çıkacak gelişmelere göre programda gerekli değişiklikleri yapmak,

b) Kamu İktisadi Teşebbüslerinin faaliyetlerinin faaliyetlerini kanun, tüzük ve yönetmelik hükümlerine uygun olarak yürütülmesini takip etmek,

c) Kamu İktisadi Teşebbüslerinin etkin ve verimli çalışmasını sağlamak veya özelleştirilmelerine hazırlık amacıyla küçültülmesini, bölünmesini veya birleştirilmesini,

kısmen veya tamamen, sürekli veya süresiz olarak faaliyetlerinin durdurulmasını, kapatılmasını veya tasfiyesini, istihdam yapısının düzenlenmesini, organizasyon yapısının değiştirilmesini de kapsayan yeniden yapılandırmaya yönelik verilen görevlere ilişkin hertürlü işlemleri yapmak,

d) Tarımsal destekleme politikalarının oluşturulması ve uygulanmasına ilişkin çalışmalar yapmak,

e) Petrol Kanunu ile ilgili olarak vergi hükümleri dışındaki mali hükümlerin uygulanmasını sağlamak,

f) Müsteşarlıkça verilecek benzeri görevleri yapmak.

Dış Ekonomik İlişkiler Genel Müdürlüğü

Madde 10- Dış Ekonomik İlişkiler Genel Müdürlüğünün görevleri şunlardır.

a) Milletlerarası ekonomik işbirliğine taalluk eden dış kamu borçlanmalarının hazırlık, akıt, kefalet ve garanti işlemlerini yürütmek ve dış kamu borçlarına müncer olacak müzakere ve muhaberatı yapmak,

b) Sağlanan dış kamu borçlarının ve kültür yardımları dışındaki dış yardımların kullanılmasına, bu borç ve dış yardımlara ait mukavele ve anlaşmaların uygulanmasına ilişkin olarak ülke içinde ve dışında yapılacak her türlü temas, müzakere ve gerekli işlemleri 1173 sayılı Kanun hükümlerine uygun olarak yerine getirmek,

c) Bu konularla ilgili olarak yabancı devlet ve milletlerarası ekonomik ve mali kuruluşlar ve bunların temsilcilik ve temsilcileriyle 1173 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde mali ve ekonomik konularda temas ve müzakerelerde bulunmak,

d) 1173 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde, Türkiye Cumhuriyeti adına, yabancı devletler, uluslararası ekonomik ve mali kuruluşlar, banka ve fonlarda ülkemizi temsil etmek, bu kuruluşlarla ve bunların temsilcilik ve temsilcileriyle ekonomik ve mali konularda temas ve müzakerelerde bulunmak ve uluslararası anlaşmalara imza koymak, sözkonusu anlaşmalara ilişkin her türlü işlemi yürütmek,

Türkiye'nin yabancı ülkelere yapacağı yardımlara ilişkin politikaları tespit etmek ve gerektiğinde bunlara finansal katkıda bulunmak,

e) Uluslararası mali ve ekonomik kuruluşlarla üyelik ve temsil ilişkilerini 1173 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde düzenlemek, bu kuruluşlara katılım paylarını ödemek için her türlü işlemi yapmak ve gerektiğinde Devlet adına sermaye katkısını karşılamak için taahhüt senedi vermek,

f) Yıllık programlar çerçevesinde ödemeler dengesi gerçekleşme ve tahminlerini hazırlamak, değerlendirmek ve ekonomik tahliller yapmak,

g) Türkiye Cumhuriyeti adına yabancı ülkelerle, bu ülkelerdeki kurum ve kuruluşlar ile mali piyasalardan borç ve hibe almak ve yabancı ülkelerin veya bunların kamu kurum ve kuruluşlarına borç ve hibe vermek, bu ülkelerle ve bu ülkelerin kurum ve kuruluşları ile

ekonomik ve mali konulara ilişkin anlaşmalar yapmak, bu işlemlerle ilgili ülke içinde ve dışında yapılacak her türlü temas ve müzakereleri yürütmek ve esas şartları belirlemek,

h) Uluslararası mali piyasalarda mevcut finansman araçlarını kullanmak suretiyle dış borç yükünü hafifletici her türlü işlemi yapmak,

ı) İleri teknoloji gerektiren temel altyapı projelerinin yerli ve yabancı özel sektör katılımı ile gerçekleştirilmesi için, ilgili kanunlarda belirtilen çerçevede garanti vermek ve buna ilişkin işlemleri yapmak,

i) Avrupa Birliği ile ilişkilerin koordinasyonuna katılmak ve bu konuda Müsteşarlığın görev ve faaliyet alanına giren çalışmaları yapmak,

j) Avrupa Birliği ile ekonomik ve mali entegrasyona ilişkin politikaların belirlenmesine yardımcı olmak,

k) Müsteşarlığın görev ve faaliyet alanlarına giren konularda Avrupa Birliği ile ekonomik ve mali mevzuatın uyumlandırılması çalışmalarını yapmak,

l) Avrupa Birliği ve Birliğin kurum ve kuruluşları ile borç ve hibe sağlanmasına ilişkin her türlü temas ve müzakereleri yürütmek ve bunlara ilişkin anlaşmaları imzalamak,

m) Müsteşarlığın görev ve faaliyet alanına giren Avrupa Birliği ile ilgili konularda diğer Bakanlık ve kuruluşlarla koordinasyonu sağlamak,

n) Müsteşarlığın görev alanına giren dış temaslarla ilgili protokol faaliyetlerini düzenlemek,

o) Müsteşarlıkça verilecek benzeri görevleri yapmak,

Banka ve Kambiyo Genel Müdürlüğü

Madde 11- Banka ve Kambiyo Genel Müdürlüğünün görevleri şunlardır:

a) Bankacılık, sermaye piyasası, menkul kıymetler borsaları, kambiyo borsaları, ödünç para verme işleri, finansal kiralama ve mali sektör ile ilgili konularda mevzuatı düzenlemek, uygulamak ve ilgili kuruluşlarca uygulanmasını izlemek,

b) Kambiyo politikalarına ilişkin esasları düzenlemek, Türk Parasının Kıymetini Koruma mevzuatını hazırlamak, uygulamak, denetimini sağlamak ve ilgili kuruluşlarca uygulanmasını izlemek ve yönlendirmek,

c) Mali sektöre ilişkin iç ve dış gelişmeleri izlemek ve değerlendirmek,

d) Kambiyo politikalarının uygulanması ve mali sektör ile ilgili konularda Müsteşarlık ile Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası ilişkilerini kurmak,

e) Sermaye Piyasası Kurulu, menkul kıymetler borsaları ve mali sektörün diğer kurumlarının Müsteşarlığın bağlı olduğu Bakanlık ile ilişkilerini düzenlemek,

f) Yurtdışı müteahhitlik hizmetleri ile ilgili uygulamaları yürütmek ve ilgili kurum ve kuruluşları koordine etmek,

g) Harice sermaye ihracına ilişkin düzenlemeler yapmak ve uygulamasını izlemek,

h) Müsteşarlıkça verilecek benzeri görevleri yapmak,

Sigortacılık Genel Müdürlüğü

Madde 12- Sigortacılık Genel Müdürlüğünün görevleri şunlardır:

a) 7397 sayılı Sigorta Murakabe Kanunu ve 1160 sayılı İnhisarı Hakkında Kanun ile 6762 sayılı Türk Ticaret Kanununun, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun, 2920 sayılı Sivil Havacılık Kanununun sigortacılıkla ilgili bölümleri ile diğer Kanunların sigortacılıkla ilgili hükümlerinin ve bunlara ek ve değişikliklerinin verdiği görevleri yürütmek,

b) Sigortacılık ile ilgili konularda mevzuatı düzenlemek, uygulamak ve ilgililer tarafından uygulanmasını izlemek ve yönlendirmek,

c) Ülke sigortacılığının gelişmesi ve sigortalıların korunması için tedbirler almak, bu tedbirleri bizzat uygulamak veya ilgili kuruluşlarca uygulanmasını izlemek,

d) Müsteşarlıkça verilecek benzeri görevleri yapmak,

Ekonomik Araştırmalar Genel Müdürlüğü

Madde 13- Ekonomik Araştırmalar Genel Müdürlüğünün görevleri şunlardır:

a) Türkiye ve Dünya ekonomisiyle ilgili gelişmeleri sürekli olarak izlemek, ekonomik ve mali analizler yapmak ve değerlendirme raporları hazırlamak, Türkiye ekonomisiyle ilgili olarak anketler yapmak, derlenmiş bilgi ve istatistikleri değerlendirmek,

b) Orta ve uzun vadeli alternatif makroekonomik politika senaryoları geliştirmek, projeksiyonlar yapmak, yeni politikalar geliştirmek ve önermek ve bu konularda Müsteşarlığın diğer birimleri arasında gerekli koordinasyonu sağlamak,

c) Müsteşarlığın araştırma programını diğer birimlerin ihtiyaçlarına uygun olarak oluşturmak ve bu araştırma programını Müsteşarlığın birimleri ile ve gerektiğinde ilgili kuruluşlarla işbirliği içinde uygulamak,

d) Bilgilerin daha hızlı bir şekilde kullanıcıların hizmetine sunulmasını teminen Ekonomik Bilgi Merkezi kurmak ve Merkezin çalışma esaslarını belirlemek,

e) Müsteşarlık Bilgi ve İşlem Merkezini yönetmek, Müsteşarlığın görev alanına giren konularda bilgi depolamak,

f) Müsteşarlığın daha etkin ve verimli çalışmasını temin amacıyla organizasyon ve çalışma usulleri konularında görüş ve önerilerde bulunmak,

g) Müsteşarlığın görev ve faaliyet alanına giren konularda kalkınma planları, yıllık programlar, izleme kararları ve icra planlarının Müsteşarlık teşkilatınca uygulanmasını izlemek ve bu alanda koordinasyonu sağlamak,

h) Müsteşarlığın yayın ve dökümantasyon hizmetlerini yürütmek,

ı) Müsteşarlıkça verilecek benzeri görevleri yapmak.

Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü

Madde 14- Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğünün görevleri şunlardır:

a) Kalkınma planları ve yıllık programlar çerçevesinde ülke kalkınmasında yabancı sermayeden beklenen gerekli katkıların sağlanmasını ve yönlendirilmesini temin amacıyla ihtiyaç duyulan mevzuatı hazırlamak,

b) 18 Ocak 1954 tarihli ve 6224 sayılı Yabancı Sermayeyi Teşvik Kanunu ve buna ilişkin mevzuat çerçevesinde belirtilen işleri yapmak,

c) Yabancı ülkelerle yapılacak Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşmalarına ilişkin hizmetleri ve müzakereleri yürütmek,

d) Yatırımları teşvik kararları ve bu kararlara istinaden çıkarılan tebliğler çerçevesinde yabancı sermayeli yatırım projelerini değerlendirerek uygun görülenleri teşvik belgesine bağlamak, teşvik belgesi şart ve niteliklerine uygun olarak gerçekleşen yabancı sermayeli yatırımlarla ilgili kapatma işlemlerini yapmak, teşvik belgesi şart ve niteliklerine aykırı davranan yatırımcılara gerekli müeyyideleri uygulamak,

e) Yüksek finansman ihtiyacı nedeniyle genel bütçeden finansmanı güç olan ve işleri teknoloji gerektiren temel altyapı projelerinin yerli ve yabancı özel sektör katılımı ile Yap-İşlet-Devret Modeline göre gerçekleştirilmesi için gerekli organizasyon ve koordinasyonu yapmak,

f) Yabancı sermayeli yatırımları mahallinde tetkik etmek, değerlendirmek,

g) Müsteşarlıkça verilecek diğer görevleri yerine getirmek.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Danışma ve Denetim Birimleri

Danışma ve Denetim Birimleri

Madde 15- Hazine Müsteşarlığının merkez teşkilatındaki danışma ve denetim birimleri şunlardır:

a) Bankalar Yeminli Murakıpları Kurulu Başkanlığı,

b) Hazine Kontrolörleri Kurulu Başkanlığı,

c) Sigorta Denetleme Kurulu Başkanlığı,

d) Hukuk Müşavirliği,

e) Müsteşarlık Müşavirleri.

Bankalar Yeminli Murakıpları Kurulu Başkanlığı

Madde 16- Müsteşara bağlı Bankalar Yeminli Murakıpları Kurulunun görevleri şunlardır:

a) Bankalar Kanunu ve diğer mevzuat ile bankalar yeminli murakıplarına ve yardımcılarına verilen görev ve yetkilerin gerektirdiği murakabe ve inceleme ve soruşturma işlerini yürütmek ve sonuçlandırmak,

b) Bankacılık ve mali piyasalar ile ilgili alınacak kararların oluşumuna katkıda bulunmak üzere, yurtiçi ve yurtdışında meydana gelen gelişmeleri de incelemek ve gözönünde bulundurmak suretiyle bankacılık sektörü ve mali piyasalar hakkında konsolide raporlar düzenlemek, bu konulardaki çalışmalara katılmak ve mütalaa vermek,

c) Alınan, derlenen ve kendine tevdi edilen bilgi, belge ve dökümanlar ile denetim ve izlemelerden elde edilen sonuçları incelemek ve değerlendirmek, yapılacak uygulamalar ve alınacak önlemler konusunda Müsteşara öneriler sunmak,

d) Kanunların verdiği görev ve yetkiler çerçevesinde Müsteşarın Kurul tarafından yürütülmesini uygun gördüğü para ve sermaye piyasası ile benzer mali piyasalar ve kurumlarla ilgili diğer inceleme ve denetleme faaliyetlerinde bulunmak,

e) Kurulun görev ve yetki alanına giren konularda mevzuat ve uygulama ile ilgili her türlü araştırma ve diğer çalışmaları yapmak ve yürütmek, görüş bildirmek ve tekliflerde bulunmak.

Bankalar Yeminli Murakıpları Kurulu, yeminli murakıp sıfat ve yetkisini haiz bir başkan, yeterli sayıda bankalar yeminli murakıp ve yardımcılardan oluşur.

Kurulun çalışma esasları ile bankalar yeminli murakıp yardımcılığı giriş ve yeterlik sınavlarının usul ve şartları yönetmelikle düzenlenir.

Hazine Kontrolörleri Kurulu Başkanlığı

Madde 17- Müsteşara bağlı Hazine Kontrolörleri Kurulunun görevleri şunlardır:

a) Bu Kanun Hükmünde Kararname ve diğer kanun, kararname ve mevzuatla yürütülmesi Müsteşarlığa verilen işlerle, Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun ve kambiyo ile ilgili mevzuat, yabancı sermaye mevzuatı ve Petrol Kanununun vergi dışında kalan hükümleri ile ilgili özel anlaşmalara dayalı olarak Müsteşarlığa verilmiş görevlere ilişkin konularda ilgili merciler, gerçek ve tüzel kişiler nezdinde inceleme, denetleme ve soruşturma yapmak,

b) Müsteşarlık Merkez, Taşra ve yurtdışı teşkilatı ile Müsteşarlığa bağlı kuruluşun her türlü faaliyet ve işlemleri ile ilgili olarak teftiş, inceleme ve soruşturma işlerini yürütmek,

c) Kanunların verdiği görev ve yetkiler çerçevesinde Müsteşarın Kurul tarafından yürütülmesini uygun gördüğü diğer işlemleri yapmak,

d) Kurulun görev ve yetki alanına giren konularda mevzuat ve uygulama ile ilgili her türlü araştırma ve diğer çalışmaları yapmak ve yürütmek, görüş bildirmek ve tekliflerde bulunmak,

Hazine Kontrolörleri Kurulu, hazine kontrolörü sıfat ve yetkisini haiz bir başkan, yeterli sayıda hazine kontrolörü ve stajyer kontrolörlerden oluşur.

Kurulun çalışma esasları ile stajyer hazine kontrolörlüğü giriş ve yeterlik sınavlarının usul ve şartları yönetmelikle düzenlenir.

Sigorta Denetleme Kurulu Başkanlığı

Madde 18- Müsteşarın bağlı Sigorta Denetleme Kurulunun görevleri şunlardır:

a) Sigorta Murakabe Kanunu ve sigortacılıkla ilgili diğer mevzuat ile Sigorta Denetleme Kurulu uzmanları, aktüerleri ve yardımcılarına verilen görev ve yetkilerin gerektirdiği denetleme, inceleme ve soruşturma işlerini yürütmek ve sonuçlandırmak,

b) Sigortacılık ve diğer mali piyasalar ile ilgili alınacak kararların oluşumuna katkıda bulunmak üzere, yurtiçi ve yurtdışında meydana gelen gelişmeleri de incelemek ve gözönünde bulundurmak suretiyle sigortacılık sektörü ve ilgili diğer mali piyasalar hakkında konsolide raporlar düzenlemek, bu konulardaki çalışmalara katılmak ve mütalaa vermek,

c) Alınan derlenen ve kendine tevdi edilen bilgi, belge ve dökümanlar ile denetim ve izlemelerden elde edilen sonuçları incelemek ve değerlendirmek, yapılacak uygulamalar ve alınacak önlemler konusunda Müsteşara öneriler sunmak,

d) Karunların verdiği görev ve yetkiler çerçevesinde Müsteşarın Kurul tarafından yürütülmesini uygun gördüğü sigortacılık, mali piyasalar ve kurumlarla ilgili diğer inceleme ve denetleme faaliyetlerinde bulunmak,

e) Kurulun görev ve yetki alanına giren konularda mevzuat ve uygulama ile ilgili her türlü araştırma ve diğer çalışmaları yapmak ve yürütmek, görüş bildirmek ve tekliflerde bulunmak.

Sigorta Denetleme Kurulu, uzman sıfat ve yetkisini haiz bir başkan, yeterli sayıda uzman, uzman yardımcısı, aktüer ve aktüer yardımcılarında oluşur.

Kurulun çalışma esasları ile sigorta denetleme uzman yardımcılığı ve aktüer yardımcılığı giriş ve yeterlik sınavlarının usul ve şartları yönetmelikle düzenlenir.

Hukuk Müşavirliği

Madde 19- Hukuk Müşavirliğinin görevleri şunlardır:

a) Müsteşarlığın amaçlarını gerçekleştirmek, mevzuata, plan ve programa uygun çalışmasını temin etmek üzere gerekli hukuki teklifleri hazırlamak,

b) Müsteşarlığın diğer birimlerinden sorulan hukuki konular ile hukuki, mali, cezai sonuçlar doğuracak işlemler hakkında görüş bildirmek,

c) Hazine menfaatlerini koruyucu, anlaşmazlıkları önleyici hukuki önlemleri zamanında almak, anlaşma ve sözleşmelerin bu esaslara uygun olarak yapılmasına yardımcı olmak,

d) 8 Ocak 1943 tarihli ve 4353 sayılı Kanun hükümlerine göre adli ve idari davalarda gerekli bilgileri hazırlamak ve Maliye Bakanlığı Başhukuk Müşavirliği ve Muhakemat Genel Müdürlüğünü ilgilendirmeyen idari davalarda Müsteşarlığı temsil etmek,

e) Müsteşarın vereceği hukuki konularda inceleme yapmak,

f) Müsteşarlık birimleri veya diğer bakanlıklardan veya Başbakanlıktan gönderilen kanun, tüzük, yönetmelik, tebliğ, genelge ve benzeri mevzuat tasarılarını hukuki açıdan inceleyerek görüş bildirmek,

g) İç ve dış anlaşmalara ilişkin her türlü hukuki mütaalayı düzenlenmek.

Müsteşarlık Müşavirleri

Madde 20- Müsteşarlıkta özel önem ve öncelik taşıyan konularda Müsteşara yardımcı olmak üzere on müsteşarlık müşaviri görevlendirilebilir. Müsteşarlık müşavirleri Müsteşara bağlıdır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Yardımcı Birimler

Yardımcı Birimler

Madde 21- Hazine Müsteşarlığının merkez teşkilatındaki yardımcı birimleri aşağıda gösterilmiştir:

a) Personel Dairesi Başkanlığı,

b) İdari ve Mali İşler Dairesi Başkanlığı,

c) Savunma Uzmanlığı,

d) Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği.

Personel Dairesi Başkanlığı

Madde 22- Personel Dairesi Başkanlığının görevleri şunlardır:

a) Müsteşarlığın insangücü planlaması ve personel politikasıyla ilgili çalışmaları yapmak, personel sisteminin geliştirilmesiyle ilgili tekliflerde bulunmak,

- b) Müsteşarlık personelinin atama, özlük ve emeklilik işlemleriyle ilgili işleri yapmak,
- c) Müsteşarlık eğitim planını hazırlamak, hizmet öncesi ve hizmet içi eğitim programlarını düzenlemek ve uygulamak,
- d) Müsteşarlıkça verilecek benzeri görevleri yapmak.

İdari ve Mali İşler Dairesi Başkanlığı

Madde 23- İdari ve Mali İşler Dairesi Başkanlığının görevleri şunlardır:

- a) Müsteşarlığın bütçe ve mali işlerle ilgili hizmetlerini yürütmek,
- b) Müsteşarlık bütçesinin plan ve program esaslarına göre hazırlanması için gerekli bilgi ve belgeleri derlemek,
- c) Müsteşar ve yardımcılarının direktif ve emirlerini ilgililere duyurmak ve işlemlerini takip etmek, Müsteşarlığın iç ve dış protokol hizmetlerini yürütmek,
- d) Müsteşarlık için gerekli araç, gereç ve malzemenin temini ile ilgili hizmetleri düzenlemek ve yürütmek,
- e) Sosyal tesislerin kurulması ve yönetimi ile ilgili hizmetleri düzenlemek ve yürütmek,
- f) Müsteşarlık personelinin ve ailelerinin sağlık hizmetlerinden yararlanmalarını sağlamak,
- g) Müsteşarlığa gelen yazı ve mesajlardan gerekenlerin Müsteşar veya yardımcılara sunulmasını sağlamak,
- h) Temizlik, aydınlatma, ısıtma, bakım, onarım ve taşıma hizmetlerini yapmak veya yaptırmak,
- i) Süreli evrakın zamanında işleme konulmasını sağlamak,
- j) Genel evrak ve arşiv faaliyetlerini düzenlemek ve yürütmek,
- k) İhtiyaç duyulan bina ve arazinin kiralama, satın alma işlemlerini yürütmek,
- l) Müsteşar ve yardımcılarınca verilecek diğer görevleri yapmak.

Savunma Uzmanlığı

Madde 24- Savunma Uzmanlığı, özel kanununda ve diğer kanunlarda gösterilen görevleri yerine getirir.

Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği

Madde 25- Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliğinin görevleri şunlardır:

- a) Müsteşarlığın basın ve halkla ilişkiler ile ilgili faaliyetlerini planlamak,
- b) Bu faaliyetlerin belirlenecek usul ve ilkelere göre yürütülmesini sağlamak,
- c) Müsteşarlıkça verilecek diğer görevleri yerine getirmek.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Taşra ve Yurtdışı Teşkilatı

Taşra Teşkilatı

Madde 26- Hazine Müsteşarlığı, bakanlıkların kuruluş ve görev esaslarını düzenleyen 27 Eylül 1984 tarihli ve 3046 sayılı Kanun ile İl İdaresi Kanunu hükümlerine uygun olarak taşra teşkilatı kurmaya yetkilidir.

Taşra teşkilatının çalışma usul ve esasları çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

Yurtdışı Teşkilatı

Madde 27- Hazine Müsteşarlığı, amaç ve görevlerini yerine getirmek üzere Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Yurtdışı Teşkilatı Hakkında 13 Aralık 1983 tarihli 189 sayılı Kanun Hükmünde Kararname esaslarına uygun olarak yurtdışı teşkilatı kurar.

DÖRDÜNCÜ KISIM

Çeşitli Hükümler

Bağlı Kuruluş

Madde 28- Müsteşarlığın bağlı kuruluşu, Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürlüğüdür.

Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürlüğünün bütçesi Müsteşarlık bütçesi içinde yer alır.

Yetki Devri

Madde 29- Müsteşar, Müsteşarlığın ve bağlı kuruluşunun her kademedeki yöneticileri, sınırlarını yazılı olarak açıkça belirlemek şartıyla yetkilerinden bir kısmını astlarına devredebilirler. Ancak yetki devri, yetki devreden amirin sorumluluğunu kaldırmaz.

İntikal Eden Görev ve Yetkiler

Madde 30- a) Hazine Genel Müdürlüğü ve Milletlerarası İktisadi İşbirliği Teşkilatı Genel Sekreterliği, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası, Sermaye Piyasası Kurulu, Bankalar Yeminli Murakıpları Kurulu Başkanlığı, Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürlüğüne ilişkin olarak kanunlar ve diğer mevzuatla Maliye Bakanlığına ve Maliye Bakanına,

b) Sigorta hizmetleri ile ilgili olarak 25.6.1927 tarihli ve 1160 sayılı, 29.6.1956 tarihli ve 6762 sayılı, 21.12.1959 tarihli ve 7397 sayılı, 13.10.1983 tarihli ve 2918 sayılı, 14.10.1983 tarihli ve 2920 sayılı, 8.1.1985 tarihli ve 3143 sayılı kanunlar ve diğer mevzuatla Sanayi ve Ticaret Bakanlığına ve Sanayi ve Ticaret Bakanına,

c) Bu Kanun Hükmünde Kararnamede sayılan görev ve yetkilere ilişkin olarak kanunlar ve diğer mevzuatla, Kamu Finansmanı Genel Müdürlüğü, Dış Ekonomik İlişkiler Genel Müdürlüğü, Banka ve Kambiyo Genel Müdürlüğü ve Ekonomik Araştırmalar ve Değerlendirme Genel Müdürlüğü ile Bankalar Yeminli Murakıpları Kurulu Başkanlığı, Hazine Kontrolörleri Kurulu Başkanlığı, Sigorta Denetleme Kurulu Başkanlığı ile ilgili olarak, Başbakanlık ve Başbakana, ilgili Devlet Bakanlığı ve Devlet Bakanına, Hazine ve Dışticaret Müsteşarlığına ve Hazine ve Dışticaret Müsteşarlığına,

verilmiş olan her türlü görev, yetki, sorumluluk, hak ve muafiyetlerden ilgili olanlar doğrudan doğruya Başbakana, Başbakanın görevlendireceği Bakana, Hazine Müsteşarlığına ve Hazine Müsteşarına intikal eder.

Sözleşmeli Personel

Madde 31- a) Müsteşarlıkta, Müsteşar, Müsteşar Yardımcısı, Kurul Başkanları, Genel Müdür, Müstakil Daire Başkanı, Genel Müdür Yardımcısı, Birinci Hukuk Müşaviri, Hukuk Müşaviri, Müsteşarlık Müşaviri, Daire Başkanı, Şube Müdürü, Hazine Uzmanı ve Uzman Yardımcısı, Çözümleyici, Programcı, Programcı Yardımcısı, Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürü ve Genel Müdür Yardımcısı kadroları karşılık gösterilmek kaydıyla, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ve diğer kanunların sözleşmeli personel hakkındaki hükümlerine bağlı olmaksızın sözleşmeli olarak çalıştırılabilir.

b) Müsteşarlık Merkez teşkilatında sağlık ve eğitim işlerinde çalıştırılmak üzere, ilgili bakanın onayı ile yurtiçinde ve yurtdışında sözleşmeli olarak yerli ve yabancı kişiler çalıştırılabilir.

c) Bu suretle, çalıştırılacakların sözleşme usul ve esasları, sayısı, ücret miktarı ve her çeşit ödemeler Bakanlar Kurulunca belirlenir. Sözleşme ile çalıştırılacak personel, istekleri üzerine T.C. Emekli Sandığı ile ilgilendirilir.

d) Hazine Müsteşarlığı merkez teşkilatı kadrolarında fiilen çalışan personel, Başbakanlık merkez teşkilatında görevli personelin yararlandığı fazla çalışma ücretinden aynı usul ve esaslara göre yararlandırılır.

Hazine Uzman Yardımcılığına Atanma

Madda 32- Hazine Uzman Yardımcılığına atanabilmek için 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 48 inci maddesinde sayılan Devlet memurluğuna alınma genel şartlarına ek olarak aşağıdaki şartlar aranır:

1- Ekonomi, maliye, işletme, kamu yönetimi, hukuk, bankacılık, finans, sigortacılık, uluslararası ilişkiler, ekonometri, istatistik ve mühendislik dallarında en az dört yıl eğitim veren fakülte veya yüksekokullardan veya bunlara denkliği Yükseköğretim Kurulutarafından onaylanmış yabancı fakülte veya yüksekokullardan mezun veya bu dallarda lisansüstü eğitim yapmış olmak,

- 2- İlgili yönetmelikte belirtilen yabancı dillerden enaz birini iyi derecede bilmek,
- 3- Yapılacak yarışma sınavında başarılı olmak,
- 4- Sınavın yapıldığı yılın Ocak ayının ilk gününde 30 yaşını doldurmamış olmak.

Hazine Uzmanlığına Atanma

Madde 33- Hazine Uzman Yardımcılığına, 32 nci maddeye göre atananlar, en az üç yıl fiilen çalışmak ve her yıl olumlu sicil almak kaydıyla, açılacak Hazine Uzmanlığı Yeterlik Sınavına girmek hakkını kazanırlar. Sınavda başarılı olanlar Hazine Uzmanı ünvanını alırlar.

a) Hazine Uzmanlığı Yeterlik Sınavında iki defa başarısız olanlar ile olumlu sicil alamayanlar veya sınava girmeye hak kazandığı yılı izleyen dört yıl içinde geçerli mazereti olmaksızın iki sınav hakkını kullanmayanlar Hazine Uzman Yardımcılığı ünvanını kaybederler ve Müsteşarlıkta durumlarına uygun diğer kadrolara atanırlar.

b) Müsteşarlık Hazine Uzmanlarını, uzmanlık alanlarındaki mesleki bilgi ve tecrübelerini geliştirmeleri ve ihtisas yapmaları amacıyla, yurtdışına gönderebilir. Bu maddeye göre yurtdışına personel gönderilmesinin usul ve esasları yönetmelikle düzenlenir.

c) Bu Kanun Hükmünde Kararname hükümlerine göre Hazine Uzmanı ünvanını almaya hak kazananlar, bu ünvanı memuriyetleri süresince işgal ettikleri kadroya bağlı olmaksızın taşırlar.

d) Hazine Uzman ve Uzman Yardımcılığı yarışma ve yeterlik sınavlarının yapılma esas ve usulleri ile diğer hususlar yönetmelikle düzenlenir.

Atama

Madde 34- 23.4.1981 tarih ve 2451 sayılı Kanun hükümleri dışında kalan memurların atanmaları Müsteşar tarafından yapılır. Ancak Müsteşar, gerekli gördüğü hallerde bu yetkisini Müsteşar Yardımcılarından birine devredebilir.

Müsteşar, Müsteşar Yardımcısı, Genel Müdür, Genel Müdür Yardımcısı, Müsteşarlık Müşaviri, Daire Başkanı, Şube Müdürü, Kambiyo Müdürü ve Yardımcısı kadrolarına atanacaklarda bu Kanun Hükmünde Kararnamenin 32 nci maddesinde belirtilen eğitim şartı aranır.

Hazine Kontrolörleri Kurulu Başkanı, Hazine Kontrolörleri, Sigorta Denetleme Kurulu Başkanı, Sigorta Denetleme Uzmanları ve Aktüerleri müşterek kararla atanır.

Müsteşarlık bağlı kuruluşunun kuruluş kanunundaki atamaya ilişkin hükümleri saklıdır.

Yurtdışı Teşkilatına Atanma

Madde 35- a) Müsteşarlığın yurtdışı teşkilatındaki Daimi Temsilci Yardımcısı, Ekonomi Başmüşaviri, Ekonomi Müşaviri veya Müşavir Yardımcısı, Ekonomi Ataşesi veya Ekonomi Ataşe Yardımcısı kadrolarına atanabilmek için bu Kanun Hükmünde Kararnamenin 32 nci maddesinde belirtilen eğitim şartını taşımak ve İngilizce, Almanca, Fransızca dillerinden

veya Müsteşarlıkça tesbit edilecek ekonomi ilişkilerimizde geçerli yabancı dillerden birini bilmek şarttır.

Yurtdışı teşkilatına ilk defa sürekli görevle atanabilmek için bu atamanın yapıldığı tarihte Müsteşarlık merkez teşkilatı birimlerinde fiilen en az dört yıldan beri görev yapmış olmak şarttır.

b) Yurt dışı görev süresi üç yıldır. Bu süre hizmetin gerektirdiği hallerde Başbakan veya Müsteşarlığın bağlı bulunduğu Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı veya Devlet Bakanının onayı ile en çok bir yıla kadar uzatılabilir. Müsteşarlık disiplin kurulu kararı ile dış göreve devam etmesi sakıncalı görülenler veya dış görevde olumsuz sicil alanlar, Müsteşarın başkanlığında, müsteşar yardımcılarında oluşan Yurtdışı Sürekli Görev Personel Seçim Komisyonunun teklifi üzerine, Başbakan tarafından ve atama usulüne bakılmaksızın, süresinden önce geri çekilebilirler.

Tekrar yurtdışı göreve atanabilmek için hizmetin gerektirdiği istisnalar dışında, merkez teşkilatı kadrolarında en az üç yıldan beri görev yapmış olmak şarttır. Yurtdışı Sürekli Görev Personel Seçim Komisyonu ve yurtdışı teşkilatı görev tanımları ile bunların çalışma esas ve usulleri çıkarılacak bir yönetmelikle düzenlenir.

Kadrolar

Madde 36- Kadroların tesbit, ihdas ve iptali ile kadrolara ait diğer hususlar 190 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararname hükümlerine göre düzenlenir.

Sözleşme İle Araştırma, Etüd ve Proje Yaptırma

Madde 37- Müsteşarlık, görevleri ile ilgili olarak ihtiyaç duyduğu konularda araştırma, etüd ve proje ile uluslararası ikili ve çok taraflı temas ve toplantılar düzenleme ve bunlarla ilgili hertürlü mal ve hizmetlerin sağlanması gibi işleri yerli ve yabancı gerçek ve tüzel kişilere sözleşme veya pazarlık usulü ile yaptırabilir ve bu konularla ilgili mal ve hizmet satın alabilir. Bu hususta Devlet İhale Kanunu hükümleri uygulanmaz. Bu madde ile ilgili diğer hususlar yönetmelikle belirlenir.

Kaldırılan Hükümler

Madde 38- a) 16 Nisan 1986 tarih ve 3274 sayılı Hazine ve Dışticaret Müsteşarlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun yürürlükten kaldırılmıştır.

b) Diğer kanunların bu Kanun Hükmünde Kararnameye aykırı hükümleri uygulanmaz.

BEŞİNCİ KISIM

Geçici Hükümler

Geçici Madde 1- 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye bağlı (I) sayılı cetvelin Hazine ve Dışticaret Müsteşarlığı bölümü iptal edilmiştir.

Bu Kanun Hükümünde Kararnameye ekli listelerde yeralan kadrolar ihdas edilerek 190 sayılı Kanun Hükümünde Kararnameye bağlı (I) sayılı cetvele Hazine Müsteşarlığı bölümü olarak eklenmiştir.

Geçici Madde 2- Hazine ve Dışticaret Müsteşarlığının Kamu Finansmanı, Dış Ekonomik İlişkiler, Banka ve Kambiyo Genel Müdürlüğü, Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü, Bankalar Yeminli Murakıpları Kurulu Başkanlığı, Hazine Kontrolörleri Kurulu Başkanlığı, Sigorta Denetleme Kurulu Başkanlığı ve Kambiyo Müdürlüklerine ait vizeli kadrolarında, bu Kanun Hükümünde Kararnamenin yayımlandığı tarihte görevli personel ile bu birimlerde görevli kadrosuz sözleşmeli personel ve kadrosu diğer kamu kurumlarında olupta ilgili mevzuat hükümlerine dayanılarak bu birimlerde görevlendirilmiş personel, başkaca bir işleme gerek kalmaksızın Hazine Müsteşarlığına devredilmiş sayılır.

Hazine ve Dışticaret Müsteşarlığının, Müsteşarlık ve Ekonomik Araştırmalar ve Değerlendirme Genel Müdürlüğü, Hukuk Müşavirliği, Personel Dairesi Başkanlığı, İdari ve Mali İşler Dairesi Başkanlığı ve Savunma Uzmanlığı ile Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliğinde görevli personel ve Hazine ve Dışticaret Müsteşarlığı Müşavirleri, taşra teşkilatı ve yurtdışı teşkilatında görevli personelin bağlı olacakları Müsteşarlık, Hazine Müsteşarı ile Dışticaret Müsteşarı arasında bu Kanun Hükümünde Kararnamenin yayımlandığı tarihten itibaren 30 gün içinde yapılacak protokol ile belirlenir.

Bu maddeye göre Hazine Müsteşarlığına devredilmiş sayılan personel ve protokol ile devredilecek personelden, bu Kanun Hükümünde Kararnamenin yürürlüğe girmesinden önce Hazine ve Dışticaret Uzmanı unvanını almış olanlarla Hazine ve Dışticaret Müsteşarlığında Müsteşar, Müsteşar Yardımcısı, Genel Müdür, Genel Müdür Yardımcısı, Daire Başkanı görevlerinde bulunanlar "Hazine Uzmanı" unvanını, Hazine ve Dışticaret Uzman Yardımcısı olarak atanmış bulunanlar ise "Hazine Uzman Yardımcısı" ünvanını bu Kanun Hükümünde Kararnamenin yayımlandığı tarihte başkaca bir işleme gerek kalmaksızın almış

sayılırlar.

Hazine ve Dışticaret Müsteşarlığı Uzmanı ünvanını daha önce almış olup da, bu Kanun Hükümünde Kararnamenin yayımlandığı tarihte Hazine ve Dışticaret Müsteşarlığında görevli olmayanlar, Hazine Müsteşarlığında bir göreve atanmaları halinde, Hazine Uzmanı ünvanını da almaya hak kazanırlar.

Geçici Madde 3- a) Geçici 2 nci maddede belirtilen personelden kadro ve görev ünvanları değişmeyenler, başkaca bir işleme gerek kalmaksızın yeni kadrolarına atanmış sayılırlar. Ancak, Müsteşar Yardımcıları ve Genel Müdürlere ait kadrolar şahsa bağlı kadrolar olup, herne sebeple olursa olsun boşalmaları halinde genel hükümlere göre iptal edilmiş sayılırlar.

b) Kordo ve görev ünvanları değişenler veya kaldırılanlar yeni bir kadroya atanıncaya kadar, eski durumlarına uygun işlerde görevlendirilebilirler. Bunların eski kadrolarına ait aylık, ek gösterge, her türlü zam ve tazminatlar ile diğer özlük hakları şahıslarına bağlı olarak devam eder.

Ancak, bunların atandıkları yeni kadrolarda kaldıkları sürece aylık ek gösterge ile zam ve tazminatlarının toplamı, almakta oldukları aylık, ek gösterge ile zam ve tazminatlardan az

olduğu takdirde aradaki fark giderilinceye kadar hiçbir vergi ve kesintiye tabi olmaksızın tazminat olarak ödenir.

c) Hazine ve Dışticaret Müsteşarlığının yurtdışı kadrolarına atanmış olup halen bu kadrolarda görevli bulunanlar, Geçici 2 nci maddeye göre yapılan tesbit sonucu bağlandıkları Müsteşarlığın yurtdışı kadrolarına, bu Kanun Hükmünde Kararnamenin 35 inci madde hükmü saklı kalmak kaydıyla, kalan sürelerini tamamlamak üzere, işgal ettikleri kadro dereceleriyle ekli cetvellerde ihdas edilen kadrolara atanmış sayılırlar.

Geçici Madde 4- Bu Kanun Hükmünde Kararname yürürlüğe girdiği tarihte Hazine ve Dışticaret Müsteşarlığında görevli olup, 32 inci maddede sayılan yüksek öğretim kurumlarından veya bunlara denkliği kabul edilen yurt dışındaki yüksek öğretim kurumlarından mezun olmuş personelden, üç yılı Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı merkez teşkilatında olmak üzere kamu hizmetinde en az yedi yıl çalışmış olanlar, yaş sınırına bakılmaksızın, 31/Aralık/1995 tarihine kadar Kamu Personeli dil Sınavından en az C düzeyinde not almak ve uzmanlık yeterlik sınavında başarılı olmak kaydıyla Hazine Uzmanı olmaya hak kazanırlar. Bu haktan istifade etmek istemiyenler ile hizmeti yedi yıldan az olanlar yaş sınırına bakılmaksızın uzman yardımcılığı giriş sınavına girme hakkından açılacak ilk iki sınava girmek suretiyle yararlanırlar.

Geçici Madde 5- Hazine ve Dışticaret Müsteşarlığından Hazine Müsteşarlığına devredilen personelden kadrosuz sözleşmeli olarak çalışanların istihdamlarına, tabi oldukları sözleşme ve mevzuat hükümlerine göre devam olunur.

Geçici Madde 6- Geçici 2 nci maddede belirtilen personelden sözleşmeli olarak çalışanların 1994 Mali Yılına ait ücret sözleşmeleri, yeni bir sözleşme yapılmaksızın devam eder.

Geçici Madde 7- Bu Kanun Hükmünde Kararname yürürlüğe girmeden önce, kadroları kurumlarında kalmak kaydıyla Hazine ve Dışticaret Müsteşarlığında görevlendirilmiş personelden, Hazine Müsteşarlığına devrolunanların sözleşmelerinin takip eden yıllarda da yenilenerek istihdamlarına devamolunabilmesi, bu hususun Müsteşar tarafından uygun görülmesi şartına bağlıdır.

Geçici Madde 8- Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yayımı tarihinde çalışmakta olanlar hariç olmak üzere 28 Temmuz 1967 tarih ve 933 sayılı Kanuna göre sözleşmeli personel istihdam edilemez.

Halen 933 sayılı Kanuna göre istihdam edilen personelin sözleşmeleri

ise Müsteşarın uygun görmesi halinde yenilenir.

Geçici Madde 9- Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yayımı tarihinde Hazine ve Dışticaret Müsteşarlığı Kamu Finansmanı, Dış Ekonomik İlişkiler, Banka ve Kambiyo Genel Müdürlüğü, Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü ile Bankalar Yeminli Murakıpları Kurulu Başkanlığı, Hazine Kontrolörleri Kurulu Başkanlığı, Sigorta Denetleme Kurulu Başkanlığına ait bütün döşeme ve demirbaşlar, memur konutları, menkul ve gayrimenkuller, taşıtlar bu birimlere tahsis edilmiş sayılır.

Ekonomik Araştırmalar ve Değerlendirme Genel Müdürlüğü ile Hukuk Müşavirliği, Personel Dairesi Başkanlığı, İdari ve Mali İşler Dairesi Başkanlığı, Savunma Uzmanlığı, Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği, Müsteşarlık Müşavirleri ile Taşra ve Yurtdışı Teşkilatına ait diğer menkul eşya ile gayrimenkuller, memur konutları ve taşıtlar Hazine Müsteşarı ile Dışticaret Müsteşarı arasında bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yayımlandığı tarihten itibaren 30 gün içinde yapılacak protokole göre ilgili Müsteşarlığa devredilir.

Geçici Madde 10- Bu Kanun Hükmünde Kararname yürürlüğe girdiği tarihte Müsteşar, Müsteşar Yardımcısı, Genel Müdür, Genel Müdür Yardımcısı, Müsteşarlık Müşaviri, Kambiyo Müdürü ve Yardımcısı kadrolarında asaleten atanma suretiyle görev yapanlar için, bu görevlerinin devamı süresince bu Kanun Hükmünde Kararnamenin 32 nci maddesinin 1 inci fıkrasındaki eğitim şartı aranmaz.

Geçici Madde 11- bu Kanun Hükmünde Kararnamenin çeşitli maddelerinde öngörülen yönetmelikler, altı ay içinde çıkarılır. Bu süre içinde Hazine ve Dışticaret Müsteşarlığının ilgili yönetmeliklerinin bu Kanun Hükmünde Kararnameye aykırı olmayan hükümleri uygulanmaya devam olunur.

Geçici Madde 12- Diğer mevzuatta geçen "Hazine ve Dışticaret Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakan" ve "Hazine ve Dışticaret Müsteşarlığı" ibareleri "Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakan" ve "Hazine Müsteşarlığı" olarak değiştirilmiştir.

Diğer mevzuatta bu Kanun Hükmünde Kararnamedeki görevler ile ilgili olarak Hazine ve Dışticaret Müsteşarlığına, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığına yapılmış atıflar Hazine Müsteşarlığına ve Hazine Müsteşarına; özlük hakları açısından Hazine ve Dışticaret Uzmanına ve Hazine ve Dışticaret Uzman Yardımcısına yapılmış atıflar, ilgisine göre Hazine Uzmanına ve Hazine Uzman Yardımcısına yapılmış sayılır.

Geçici Madde 13- Müsteşarlığın merkez, taşra ve yurtdışı teşkilatı bu Kanun Hükmünde Kararnamede belirlenen esaslara göre düzenleninceye kadar tüm görev ve hizmetler Müsteşarlığa devrolunan teşkilat tarafından yürütülmeye devam olunur.

Geçici Madde 14- Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonu ile ilgili tüm yetki ve görevler, başkaca bir işleme gerek kalmaksızın Hazine Müsteşarlığına devredilmiş sayılır.

Geçici Madde 15- Sigorta Denetleme Kurulu hizmetleri ve personeli hakkında, bütçe ile ödenek tahsis edilinceye ve personelinin intibak işlemleri tamamlanıncaya kadar, 21 Aralık 1959 tarih ve 7397 sayılı Sigorta Murakabe Kanunu ile ek ve değişiklikleri ve bu Kanuna göre yayımlanmış yönetmeliklerin Sigorta Denetleme Kurulu için öngördüğü bütçe ve personele ilişkin hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.

Geçici Madde 16- Sigorta Murakabe Kurulunda Uzman ve Aktüer olarak çalışmakta olan personel Sigorta Denetleme Uzmanı ve Aktüer kadrolarına, Uzman Yardımcısı ve Aktüer Yardımcısı olarak çalışmakta olan personel Sigorta Denetleme Uzman Yardımcısı ve Aktüer Yardımcısı kadrolarına, bunlar dışında kalan personel durumlarına uygun diğer kadrolara atanırlar. Uzman Yardımcılığı ve Aktüer Yardımcılığında geçirilen hizmetler, Sigorta Denetleme Uzman Yardımcılığı ve Aktüer Yardımcılığında geçmiş sayılır.

Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yürürlüğe girdiği tarihte görevde bulunan Sigorta Murakabe Kurulu Başkanı, ekli Ek-1 sayılı cetvel'de ihdas edilen Sigorta Denetleme Kurulu

Başkanlığı kadrosuna, hiçbir işleme gerek kalmaksızın atanmış sayılır. Sigorta Murakabe Kurulu'nda üye olarak görev yapanlardan: daha önce uzman olarak çalışmış olanlar da aktüer kadrolarına atanmış sayılırlar. Bu Personelin Kuruldaki üyelik görevleri, atama süreleri sonuna kadar devam eder.

Bu madde uyarınca, ihdas edilen kadrolara atanan personel 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun sınavla ilgili hükümlerini yerine getirmiş sayılırlar. Bu personelin, Sigorta Murakabe Kurulunda geçen hizmet süreleri kamuda geçmiş sayılarak, eğitim durumları ve çalışma sürelerine göre, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun ilgili hükümleri ve 2182 sayılı Kanun ile 458 sayılı Kanun Hükmünde Kararname hükümleri dikkate alınarak intibakları yapılır. Bu personelden, bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yürürlüğe girdiği tarihte hizmet süreleri onbeş yıl ve daha fazla olanlardan, bu fıkra uyarınca hizmet birleştirilmesini istemeyenlerin, münhasıran emeklilikleri yönünden hizmet sürelerinin sonuna kadar Sosyal Sigortalar Kurumu ile bağlılıkları devam ettirilir.

Geçici Madde 17- a) 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 36 ncı maddesinin Ortak Hükümler bölümünün (A) bendinin onbir numaralı fıkrasında geçen "Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı Bankalar Yeminli Murakıpları" ibaresi "Hazine Müsteşarlığı Bankalar Yeminli Murakıp Yardımcıları", "Hazine Kontrolörleri" ibaresi "Stajer Hazine Kontrolörleri" şeklinde değiştirilmiş ve bu fıkra "Maliye Bakanlığı Hesap Uzman Yardımcıları" ibaresinden sonra gelmek üzere "Sigorta Denetleme Uzman Yardımcıları ve Aktüer Yardımcıları", "Hesap Uzmanlığına" ibaresinden sonra gelmek üzere "Sigorta Denetleme Uzmanlığına ve Aktüerliğine" ibareleri eklenmiş, fıkra "Hazine ve Dış Ticaret Uzman Yardımcıları" ibaresi "Hazine Uzman Yardımcıları". "Dış Ticaret Uzman Yardımcıları" ayrıca "Hazine ve Dış Ticaret Uzmanlığına", ibaresi de "Hazine Uzmanlığına". "Dış Ticaret Uzmanlığına" şeklinde değiştirilmiştir.

b) Aynı Kanunun 213 üncü maddesinden sonra gelen "Zam ve Tazminatlar" başlıklı maddesinin (II) Tazminatlar (A) Özel Hizmet Tazminatları bölümünün (e) fıkrasında geçen "Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı" ibaresi "Hazine Müsteşarlığı, Dış Ticaret Müsteşarlığı" şeklinde değiştirilmiş, (i) fıkrasına "AT Uzmanları" ibaresinden sonra gelmek üzere "Sigorta Denetleme Uzmanları ve Aktüerleri" ibaresi eklenmiş, aynı fıkra "Hazine ve Dış Ticaret Uzmanlarına" ibaresi "Hazine Uzmanlarına ve Dış Ticaret Uzmanlarına" şeklinde değiştirilmiştir.

c) 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa ekli (I) sayılı Ek Gösterge Cetvelinin 1. Genel İdare Hizmetleri Sınıfı bölümünün (d) kısmında geçen "Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı Bankalar Yeminli Murakıpları Kurulu Başkanı" ibaresi "Hazine Müsteşarlığı Bankalar Yeminli Murakıpları Kurulu Başkanı" şeklinde değiştirilmiş "Sigorta Denetleme Kurulu Başkanı" ibaresinden sonra gelmek üzere "Dış Ticaret Kontrolörleri Kurulu Başkanı" ibaresi eklenmiş, aynı cetvelin (g) kısmında geçen "Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı", ibaresi "Hazine Müsteşarlığı", "Hazine ve Dış Ticaret Uzmanları" ibaresi "Hazine Uzmanları" şeklinde değiştirilmiş "Sigorta Denetleme Uzmanları ve Aktüerleri" ibaresinden sonra gelmek üzere "Dış Ticaret Uzmanları ve Dış Ticaret Kontrolörleri" ibaresi eklenmiştir.

d) Aynı Kanuna ekli (II) sayılı Ek Gösterge Cetvelinin "2- Yargı Kuruluşları, Bağlı ve İlgili Kuruluşlar ile Yükseköğretim Kuruluşlarında" bölümünde geçen "Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı Daire Başkanı (Ana Hizmet Birimi)" ibaresi "Hazine Müsteşarlığı ve Dış Ticaret Müsteşarlığı Daire Başkanı (Ana Hizmet Birimi)" şeklinde, "Devlet Planlama Teşkilatı

Müsteşarlık Müşaviri, Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı Müşaviri" ibaresi "Müşavir (Müsteşarlıklarda)" şeklinde değiştirilmiştir.

Geçici Madde 18- Bu Kanun Hükmünde Kararname ve diğer mevzuatta, Sigorta Marakabe Kuruluna, Sigorta Murakabe Kurulu Başkanına, Sigorta Murakabe Kurulu Uzmanlarına, Uzman yardımcılarına, Aktüer ve Aktüer Yardımcılarına yapılmış atıflar, Sigorta Denetleme Kurulu Başkanlığına, Sigorta Denetleme Uzman Yardımcılarına, Aktüer ve Aktüer Yardımcılarına yapılmış sayılır.

Geçici Madde 19- 480 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 2 nci maddesinin (e), (f), (g) ve (h) bendleri ile ilgili olarak bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar türkiye'yi yükümlülük altına sokmuş veya sokabilecek işlemlerle ilgili tüm dosya ve belgeler bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yayımı tarihinden itibaren en geç bir ay içinde Hazine Müsteşarlığına devredilir.

Geçici Madde 20- Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yayımından önce 436 ve 508 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamelerin hükümleri çerçevesinde sağlanan Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı Uzman Yardımcısı sınav haklarını kullanmış olmak Hazine Uzman Yardımcısı Sınav hakkını ortadan kaldırmaz.

Geçici Madde 21- Kamu Ortaklığı Fonu'nun Hazine Müsteşarlığına devredilmesi halinde bu Fon'un yönetiminde görevli bulunan personelden Müsteşarlıkça uygun görülenler 1994 yılı sonuna kadar durumlarına uygun kadrolara atanırlar.

Ancak, bunların atandıkları yeni kordolarda aldıkları ek gösterge ile zam ve tazminatlarının toplamı, almakta oldukları aylık, ek gösterge ile zam ve tazminatlardan az olduğu takdirde aradaki fark giderilinceye kadar hiçbir vergi ve kesintiye tabi olmaksızın tazminat olarak ödenir.

Geçici Madde 22- Hazine Müsteşarlığı'nın 1994 Mali Yılı harcamaları, Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı bütçesinden karşılanır. Bu konuda düzenlemeler yapmaya Maliye bakanlığı yetkilidir.

Geçici Madde 23- Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarı, başka bir işleme gerek kalmaksızın Hazine Müsteşarlığına atanmış sayılır.

Yürürlük

Madde 39- Bu Kanun Hükmünde Kararname yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 40- Bu Kanun Hükmünde Kararname hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

EK 1 SAYILI CETVEL

HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI MERKEZ TEŞKİLATI

Müsteşar Müsteşar Yardımcısı Ana Hizmet birimleri

Müsteşar Müsteşar Yardımcısı 1.Kamu Finansmanı Genel Müdürlüğü

Müsteşar Yardımcısı 2.Kamu İktisadi Teşebbüsleri Gn.Md.lüğü

Müsteşar Yardımcısı 3.Dış Ekonomik İlişkiler Gen.Müdürlüğü

4.Banka ve Kambiyo Genel Müdürlüğü

5.Sigortacılık Genel Müdürlüğü

6.Ekonomik Araştırmalar Genel Md.lüğü

7.Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü

Danışma ve Denetim Birimleri Yardımcı Birimler

1.Bankalar Yem. Murakıpları Kur.Bşk.lığı 1.Personel Dai.Bşk.lığı

2.Hazine Kontrolörleri Kurulu Bşk.lığı 2.İdari ve Mali İş.D.Bşk.

3.Sigorta Denetleme Kurulu Başkanlığı 3.Savunma Uzmanlığı

4.Hukuk Müşavirliği 4.Basın ve Halk.İl.Müşavi.

EK (I) SAYILI LİSTE

KURUMU : HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI

TEŞKİLATI : MERKEZ

İHDAS EDİLEN KADROLAR

SINIF	ÜNVANI	K/D	SERBEST KADRO ADEDİ	TUTULAN KADRO ADEDİ	TC
GİH	MÜSTEŞAR	1	1	-	1
GİH	MÜSTEŞAR YARDIMCISI	1	3	-	3
GİH	MÜSTEŞARLIK MÜŞAVİRLİĞİ	1	10	-	10

GİH	BANKALAR YEM.MUR.KUR.BAŞKANI	1	1	-	1
GİH	HAZİNE KONTROLÖRLERİ KUR.BAŞKANI	1	1	-	1
GİH	SİGORTA DENETLEME KURULU BAŞKANI	1	1	-	1
GİH	KAMU FİNANSMANI GENEL MÜDÜRÜ	1	1	-	1
GİH	KAMU İKTİSADİ TEŞ.GENEL MÜDÜRÜ	1	1	-	1
GİH	DIŞ EKONOMİK İLİŞKİLER GEN.MÜDÜRÜ	1	1	-	1
GİH	BANKA VE KAMBIYO GENEL MÜDÜRÜ	1	1	-	1
GİH	SİGORTACILIK GENEL MÜDÜRÜ	1	1	-	1
GİH	EKONOMİK ARAŞTIRMALAR GENEL MÜDÜRÜ	1	1	-	1
GİH	YABANCI SERMAYE GENEL MÜDÜRÜ	1	1	-	1
GİH	İ.HUKUK MÜŞAVİRİ	1	1	-	1
GİH	PERSONEL DAİRESİ BAŞKANI	1	1	-	1
GİH	İDARİ VE MALİ İŞLER DAİRESİ BAŞKANI	1	1	-	1
GİH	GENEL MÜDÜR YARDIMCISI	1	18	-	18
GİH	DAİRE BAŞKANI	1	54	-	54
GİH	HUKUK MÜŞAVİRİ	1	3	-	3
GİH	HUKUK MÜŞAVİRİ	2	1	-	1
GİH	HUKUK MÜŞAVİRİ	5	1	-	1
GİH	BANKALAR YEMİNLİ BAŞMURAKIBI	1	15	-	15

Esas Sayısı : 1994/57
Karar Sayısı : 1994/52

GİH	BANKALAR YEMİNLİ BAŞMURAKIBI	2	10	-	10
GİH	BANKALAR YEMİNLİ MURAKIBI	3	10	-	10
GİH	BANKALAR YEMİNLİ MURAKIBI	4	12	-	12
GİH	BANKALAR YEMİNLİ MURAKIBI	5	18	-	18
GİH	BANKALAR YEMİNLİ MURAKIBI	6	17	-	17
GİH	BANLARA YEMİNLİ MURAKIBI	7	6	-	6
GİH	HAZİNE BAŞKONTROLÖRÜ	1	23	-	23
GİH	HAZİNE BAŞKONTROLÖRÜ	2	12	-	12
GİH	HAZİNE KONTROLÖRÜ	3	12	-	12
GİH	HAZİNE KONTROLÖRÜ	4	3	-	3
GİH	HAZİNE KONTROLÖRÜ	5	8	-	8
GİH	HAZİNE KONTROLÖRÜ	6	7	-	7
GİH	HAZİNE KONTROLÖRÜ	7	7	-	7
GİH	HAZİNE UZMANI	1	61	-	61
GİH	HAZİNE UZMANI	2	22	-	22
GİH	HAZİNE UZMANI	3	21	-	21
GİH	HAZİNE UZMANI	4	30	-	30
GİH	HAZİNE UZMANI	5	30	-	30
GİH	HAZİNE UZMANI	6	40	-	40
GİH	HAZİNE UZMANI	7	7	-	7
THS	HAZİNE UZMANI	1	2	-	2
THS	HAZİNE UZMANI	2	2	-	2
THS	HAZİNE UZMANI	3	2	-	2
THS	HAZİNE UZMANI	4	1	-	1
THS	HAZİNE UZMANI	5	1	-	1
THS	HAZİNE UZMANI	6	1	-	1

GİH	HAZİNE	UZMAN	8	63	-	63
	YARDIMCISI					
GİH	HAZİNE	UZMAN	9	70	-	70
	YARDIMCISI					
THS	HAZİNE	UZMAN	8	5	-	5
	YARDIMCISI					
THS	HAZİNE	UZMAN	9	4	-	4
	YARDIMCISI					
GİH	BANKALAR		8	12	-	12
	YEMİNLİ MURAKIP					
	YARDIMCISI					
GİH	BANKALAR		9	7	-	7
	YEMİNLİ MURAKIP					
	YARDIMCISI					
GİH	STAJYER	HAZİNE	8	15	-	15
	KONTROLÖRÜ					
GİH	ŞUBE MÜDÜRÜ		1	53	-	53
GİH	ŞUBE MÜDÜRÜ		2	45	-	45
GİH	ŞUBE MÜDÜRÜ		3	50	-	50
GİH	ŞUBE MÜDÜRÜ		4	26	-	26
GİH	ŞUBE MÜDÜRÜ		5	1	-	1
GİH	SİVİL SAVUNMA		1	1	-	1
	UZMANI					
GİH	SAVUNMA		1	1	-	1
	UZMANI					
GİH	MÜTERCİM		2	1	-	1
GİH	MÜTERCİM		5	1	-	1
GİH	MÜTERCİM		7	1	-	1
GİH	SİGORTA		1	8	-	1
	DENETLEME UZMANI					
GİH	SİGORTA		2	5	-	5
	DENETLEME UZMANI					
GİH	SİGORTA		3	5	-	5
	DENETLEME UZMANI					
GİH	SİGORTA		4	6	-	6
	DENETLEME UZMANI					
GİH	SİGORTA		5	7	-	7
	DENETLEME UZMANI					
GİH	SİGORTA		6	6	-	6
	DENETLEME UZMANI					

GİH	SİGORTA DENETLEME UZMANI	7	6	-	6
GİH	SİGORTA DENETLEME UZMAN YARDIMCISI	8	9	-	9
GİH	SİGORTA DENETLEME UZMAN YARDIMCISI	9	20	-	20
GİH	AKTÜER	1	5	-	5
GİH	AKTÜER	2	4	-	4
GİH	AKTÜER	3	4	-	4
GİH	AKTÜER	4	4	-	4
GİH	AKTÜER	5	5	-	5
GİH	AKTÜER	6	6	-	6
GİH	AKTÜER	7	6	-	6
GİH	AKTÜER YARDIMCISI	8	6	-	6
GİH	AKTÜER YARDIMCISI	9	13	-	13
GİH	PROGRAMCI	1	2	-	2
GİH	PROGRAMCI	2	4	-	4
GİH	PROGRAMCI	3	4	-	4
GİH	PROGRAMCI	4	2	-	2
GİH	PROGRAMCI	5	3	-	3
GİH	PROGRAMCI	6	7	-	7
GİH	PROGRAMCI YARDIMCISI	5	1	-	1
GİH	PROGRAMCI YARDIMCISI	7	2	-	2
GİH	PROGRAMCI YARDIMCISI	8	5	-	5
GİH	ŞEF	3	11	-	11
GİH	ŞEF	4	25	-	25
GİH	ŞEF	5	27	-	27
GİH	ŞEF	6	27	-	27
GİH	ŞEF	7	13	-	13
GİH	KÜTÜPHANE MÜDÜRÜ	1	1	-	1

Esas Sayısı : 1994/57
Karar Sayısı : 1994/52

GİH	KÜTÜPHANE MÜDÜRÜ	2	1	-	1
GİH	KÜTÜPHANE MÜDÜRÜ	3	1	-	1
GİH	KÜTÜPHANE MÜDÜRÜ	4	1	-	1
GİH	HAZİNE SAYMANI	1	3	-	3
GİH	HAZİNE SAYMAN YARDIMCISI	2	1	-	1
GİH	HAZİNE SAYMAN YARDIMCISI	3	4	-	4
GİH	HAZİNE SAYMAN YARDIMCISI	4	2	-	2
GİH	MEMUR	5	19	-	19
GİH	MEMUR	6	27	-	27
GİH	MEMUR	7	29	-	29
GİH	MEMUR	8	22	-	22
GİH	MEMUR	9	13	-	13
GİH	MEMUR	10	10	-	10
GİH	MEMUR	11	2	-	2
GİH	AMBAR MEMURU	5	1	-	1
GİH	AMBAR MEMURU	7	1	-	1
GİH	MUTEMET	5	1	-	1
GİH	DAKTİLOGRAF	5	7	-	7
GİH	DAKTİLOGRAF	6	15	-	15
GİH	DAKTİLOGRAF	7	13	-	13
GİH	DAKTİLOGRAF	8	23	-	23
GİH	DAKTİLOGRAF	9	25	-	25
GİH	DAKTİLOGRAF	10	16	-	16
GİH	DAKTİLOGRAF	11	10	-	10
GİH	VEZNEDAR	5	1	-	1
GİH	VEZNEDAR	6	1	-	1
GİH	BİLGİSAYAR İŞLETMENİ	5	4	-	4
GİH	BİLGİSAYAR İŞLETMENİ	6	2	-	2

GİH	BİLGİSAYAR İŞLETMENİ	7	2	-	2
GİH	BİLGİSAYAR İŞLETMENİ	8	2	-	2
GİH	ÇÖZÜMLEYİCİ	1	2	-	2
GİH	ÇÖZÜMLEYİCİ	2	2	-	2
GİH	ÇÖZÜMLEYİCİ	3	2	-	2
GİH	ÇÖZÜMLEYİCİ	4	1	-	1
GİH	ÇÖZÜMLEYİCİ	5	1	-	1
GİH	VERİ HAZIRLAMA KONTROL İŞLETMENİ	5	5	-	5
GİH	VERİ HAZIRLAMA KONTROL İŞLETMENİ	6	4	-	4
GİH	VERİ HAZIRLAMA KONTROL İŞLETMENİ	7	5	-	5
GİH	VERİ HAZIRLAMA KONTROL İŞLETMENİ	8	3	-	3
GİH	VERİ HAZIRLAMA KONTROL İŞLETMENİ	9	2	-	2
GİH	VERİ HAZIRLAMA KONTROL İŞLETMENİ	10	6	-	6
SHS	DİŞ TABİBİ	2	1	-	1
SHS	DAİRE TABİBİ	2	1	-	1
THS	MÜHENDİS	2	3	-	3
THS	MÜHENDİS	3	1	-	1
THS	MÜHENDİS	4	2	-	2
THS	MÜHENDİS	5	2	-	2
THS	MÜHENDİS	6	3	-	3
THS	MİMAR	2	1	-	1
THS	TEKNİKER	1	1	-	1
THS	TEKNİKER	3	2	-	2
THS	TEKNİKER	4	1	-	1
THS	TEKNİKER	5	1	-	1
THS	LABORANT	4	1	-	1
SHS	HEMŞİRE	3	1	-	1
SHS	HEMŞİRE	4	1	-	1
SHS	HEMŞİRE	6	1	-	1

Esas Sayısı : 1994/57
Karar Sayısı : 1994/52

GİH	KÜTÜPHANECİ	6	1	-	1
THS	TEKNİSYEN	4	1	-	1
THS	TEKNİSYEN	5	2	-	2
THS	TEKNİSYEN	6	3	-	3
THS	TEKNİSYEN	7	9	-	9
THS	TEKNİSYEN	8	7	-	7
THS	TEKNİSYEN	9	5	-	5
THS	TEKNİSYEN	10	3	-	3
THS	TEKNİSYEN	11	4	-	4
THS	TEKNİSYEN	12	3	-	3
GİH	SEKRETER	6	3	-	3
GİH	SEKRETER	7	7	-	7
GİH	SEKRETER	8	3	-	3
GİH	KORUMA VE GÜVENLİK GÖREVLİSİ	5	10	-	10
GİH	KORUMA VE GÜVENLİK GÖREVLİSİ	6	8	-	8
GİH	KORUMA VE GÜVENLİK GÖREVLİSİ	7	7	-	7
GİH	KORUMA VE GÜVENLİK GÖREVLİSİ	8	10	-	10
GİH	KORUMA VE GÜVENLİK GÖREVLİSİ	9	10	-	10
GİH	KORUMA VE GÜVENLİK GÖREVLİSİ	10	10	-	10
GİH	KORUMA VE GÜVENLİK GÖREVLİSİ	11	2	-	2
GİH	KORUMA VE GÜVENLİK GÖREVLİSİ	12	3	-	3
GİH	ŞOFÖR	6	2	-	2
GİH	ŞOFÖR	7	6	-	6
GİH	ŞOFÖR	8	9	-	9
GİH	ŞOFÖR	9	5	-	5
GİH	ŞOFÖR	10	3	-	3
GİH	ŞOFÖR	11	1	-	1
GİH	ŞOFÖR	12	3	-	3
GİH	ŞOFÖR	13	4	-	4

YHS	DAĞITICI	7	5	-	5
YHS	DAĞITICI	8	4	-	4
YHS	DAĞITICI	9	4	-	4
YHS	DAĞITICI	10	1	-	1
YHS	HİZMETLİ	5	1	-	1
YHS	HİZMETLİ	6	4	-	4
YHS	HİZMETLİ	7	17	-	17
YHS	HİZMETLİ	8	15	-	15
YHS	HİZMETLİ	9	14	-	14
YHS	HİZMETLİ	10	14	-	14
YHS	HİZMETLİ	11	9	-	9
YHS	HİZMETLİ	12	6	-	6
YHS	HİZMETLİ	13	3	-	3

EK (I) SAYILI LİSTE

KURUMU : HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI

TEŞKİLATI : TAŞRA

İHDAS EDİLEN KADROLAR

SINIF	ÜNVANI	K/D	SERBEST KADRO ADEDİ	TUTULAN KADRO ADEDİ	TOPLAM
GİH	KAMBİYO MÜDÜRÜ	1	8	-	8
GİH	KAMBİYO MÜDÜRÜ	2	4	-	4
GİH	KAMBİYO MÜDÜR YARDIMCISI	2	12	-	12
GİH	KAMBİYO MÜDÜR YARDIMCISI	3	6	-	6

GİH	BORSA KOMİSERİ	1	1	-	1
GİH	BORSA KOMİSER YARDIMCISI	2	1	-	1
GİH	BORSA KOMİSER YARDIMCISI	3	2	-	2
GİH	ŞEF	3	5	-	5
GİH	ŞEF	4	5	-	5
GİH	ŞEF	5	11	-	11
GİH	ŞEF	6	9	-	9
GİH	ŞEF	7	6	-	6
GİH	BİLGİSAYAR İŞLETMENİ	5	2	-	2
GİH	BİLGİSAYAR İŞLETMENİ	6	2	-	2
GİH	BİLGİSAYAR İŞLETMENİ	7	2	-	2
GİH	BİLGİSAYAR İŞLETMENİ	8	3	-	3
GİH	MEMUR	5	16	-	16
GİH	MEMUR	6	15	-	15
GİH	MEMUR	7	12	-	12
GİH	MEMUR	8 21	- 21		
GİH	MEMUR	9	18	-	18
GİH	MEMUR	10	18	-	18
GİH	MEMUR	11	10	-	10
GİH	MEMUR	12	14	-	14
GİH	MEMUR	13	3	-	3
GİH	DAKTİLOGRAF	5	2	-	2
GİH	DAKTİLOGRAF	6	6	-	6
GİH	DAKTİLOGRAF	7	5	-	5
GİH	DAKTİLOGRAF	8	2	-	2
GİH	DAKTİLOGRAF	9	6	-	6
GİH	DAKTİLOGRAF	10	10	-	10
GİH	DAKTİLOGRAF	11	7	-	7

GİH	DAKTİLOGRAF	12	10	-	10
GİH	DAKTİLOGRAF	13	1	-	1
GİH	ŞOFÖR	5	1	-	1
GİH	ŞOFÖR	6	1	-	1
GİH	ŞOFÖR	7	1	-	1
GİH	ŞOFÖR	12	1	-	1
YHS	HİZMETLİ	5	1	-	1
YHS	HİZMETLİ	6	2	-	2
YHS	HİZMETLİ	7	15	-	15
YHS	HİZMETLİ	8	11	-	11
YHS	HİZMETLİ	9	6	-	6
YHS	HİZMETLİ	10	9	-	9
YHS	HİZMETLİ	11	6	-	6
YHS	HİZMETLİ	12	13	-	13
YHS	HİZMETLİ	13	4	-	4

EK (I) SAYILI LİSTE

KURUMU : HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI

TEŞKİLATI : YURTDIŞI

İHDAS EDİLEN KADROLAR

SINIF	ÜNVANI	K/D	SERBEST KADRO ADEDİ	TUTULAN KADRO ADEDİ	TOPLAM
GİH	DAİMİ TEMSİLCİ YARDIMCISI	1	2	-	2
GİH	EKONOMİ BAŞMÜŞAVİRİ	1	18	-	18
GİH	EKONOMİ MÜŞAVİRİ	2	17	-	17

GİH	EKONOMİ MÜŞAVİRİ	3	16	2	16
GİH	EKONOMİ MÜŞAVİRİ	4	12	3	15
GİH	EKONOMİ MÜŞAVİR YARDIMCISI	5	6	10	16
GİH	EKONOMİ MÜŞAVİR YARDIMCISI	6	4	10	14
GİH	EKONOMİ MÜŞAVİR YARDIMCISI	7	4	15	19

EK (IV) SAYILI LİSTE

KURUMU : HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI

TEŞKİLATI : MERKEZ

ŞAHSA BAĞLI KADROLAR

SINIF	ÜNVANI	K/D	ADED
GİH	MÜSTEŞAR YARDIMCISI	1	1
GİH	KAMU FİNANSMANI GENEL MÜDÜRÜ	1	1
GİH	DIŞ EKONOMİK İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRÜ	1	1
GİH	BANKA VE KAMBİYO GENEL MÜDÜRÜ	1	1
GİH	EKONOMİK ARAŞTIRMALAR VE DEĞ.GEN.MÜD.	1	1
GİH	YABANCI SERMAYE GENEL MÜDÜRÜ	1	1

B- Dayanılan Anayasa Kuralları :

İptal isteminin gerekçesinde dayandırılan Anayasa kuralları şunlardır:

1- "MADDE 6.- Egemenlik, kayıtsız şartsız Milletindir. Türk Milleti, egemenliğini, Anayasanın koyduğu esaslara göre, yetkili eliyle kullanır.

Egemenliğin kullanılması, hiçbir surette hiçbir kişiye, zümreye veya sınıfa bırakılamaz. Hiçbir kimse veya organ kaynağını Anayasadan almayan bir Devlet yetkisi kullanamaz."

2- "MADDE 7.- Yasama yetkisi Türk Milleti adına Türkiye Büyük Millet Meclisindir. Bu yetki devredilemez."

3- "MADDE 10- Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasî düşünce, felsefî inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir.

Hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınamaz.

Devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorundadırlar.

4- "MADDE 87.- Türkiye Büyük Millet Meclisinin görev ve yetkileri, kanun koymak, değiştirmek ve kaldırmak; Bakanlar Kurulunu ve bakanları denetlemek; Bakanlar Kuruluna belli konularda kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi vermek; bütçe ve kesinhesap kanun tasarılarını görüşmek ve kabul etmek; para basılmasına ve savaş ilânına karar vermek; milletlerarası andlaşmaların onaylanmasını uygun bulmak, Anayasanın 14 üncü maddesindeki fiillerden dolayı hüküm giyenler hariç olmak üzere, genel ve özel af ilânına, mahkemelerce verilip kesinleşen ölüm cezalarının yerine getirilmesine karar vermek ve Anayasanın diğer maddelerinde öngörülen yetkileri kullanmak ve görevleri yerine getirmektir."

5- "MADDE 91.- Türkiye Büyük Millet Meclisi, Bakanlar Kuruluna kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi verebilir. Ancak sıkıyönetim ve olağanüstü haller saklı kalmak üzere, Anayasanın ikinci kısmının birinci ve ikinci bölümlerinde yer alan temel haklar, kişi hakları ve ödevleri ile dördüncü bölümünde yer alan siyasî haklar ve ödevler kanun hükmünde kararnamelerle düzenlenemez.

Yetki kanunu, çıkarılacak kanun hükmünde kararnamenin, amacını, kapsamını, ilkelerini, kullanma süresini ve süresi içinde birden fazla kararname çıkarılıp çıkarılamayacağını gösterir.

Bakanlar Kurulunun istifası, düşürülmesi veya yasama döneminin bitmesi, belli süre için verilmiş olan yetkinin sona ermesine sebep olmaz.

Kanun hükmünde kararnamenin, Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından süre bitiminden önce onaylanması sırasında, yetkinin son bulunduğu veya süre bitimine kadar devam ettiği de belirtilir.

Sıkıyönetim ve olağanüstü hallerde, Cumhurbaşkanının Başkanlığında toplanan Bakanlar Kurulunun kanun hükmünde kararname çıkarmasına ilişkin hükümler saklıdır.

Kanun hükmünde kararnameler, Resmî Gazetede yayımlandıkları gün yürürlüğe girerler. Ancak, kararnamede yürürlük tarihi olarak daha sonraki bir tarih de gösterilebilir.

Kararnameler, Resmi Gazetede yayımlandıkları gün Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulur.

Yetki kanunları ve bunlara dayanan kanun hükmünde kararnameler, Türkiye Büyük Millet Meclisi komisyonları ve Genel Kurulunda öncelikle ve ivedilikle görüşülür.

Yayımlandıkları gün Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulmayan kararnameler bu tarihte, Türkiye Büyük Millet Meclisince reddedilen kararnameler bu kararın Resmî Gazetede yayımlandığı tarihte, yürürlükten kalkar. Değiştirilerek kabul edilen kararnamelerin değiştirilmiş hükümleri, bu değişikliklerin Resmî Gazetede yayımlandığı gün yürürlüğe girer."

6- "MADDE 128.- Devletin, kamu iktisadî teşebbüsleri ve diğer kamu tüzelkişilerinin genel idare esaslarına göre yürütmekle yükümlü oldukları kamu hizmetlerinin gerektirdiği aslî ve sürekli görevler, memurlar ve diğer kamu görevleri eliyle görülür.

Memurların ve diğer kamu görevlilerinin nitelikleri, atanmaları, görev ve yetkileri, hakları ve yükümlülükleri, aylık ve ödenekleri ve diğer özlük işleri kanunla düzenlenir.

Üst kademe yöneticilerinin yetiştirilme usul ve esasları, kanunla özel olarak düzenlenir."

7- "MADDE 138.- Hakimler, görevlerinde bağımsızdırlar; Anayasaya, kanuna ve hukuka uygun olarak vicdani kanaatlerine göre hüküm verirler.

Hiçbir organ, makam, merci veya kişi, yargı yetkisinin kullanılmasında mahkemelere ve hakimlere emir ve talimat veremez; genelge gönderemez; tavsiye ve telkinde bulunamaz.

Görölmekte olan bir dava hakkında Yasama Meclisinde yargı yetkisinin kullanılması ile ilgili soru sorulamaz, görüşme yapılamaz veya herhangi bir beyanda bulunulamaz.

Yasama ve yürütme organları ile idare, mahkeme kararlarına uymak zorundadır; bu organlar ve idare, mahkeme kararlarını hiçbir suretle değiştiremez ve bunların yerine getirilmesini geciktiremez."

8. "MADDE 153.- Anayasa Mahkemesinin kararları kesindir. İptal kararları gerekçesi yazılmadan açıklanamaz.

Anayasa Mahkemesi bir kanun veya kanun hükmünde kararnamenin tamamını veya bir hükmünü iptal ederken, kanun koyucu gibi hareketle, yeni bir uygulamaya yol açacak biçimde hüküm tesis edemez.

Kanun, kanun hükmünde kararname veya Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü ya da bunların hükümleri, iptal kararlarının Resmî Gazetede yayımlandığı tarihte yürürlükten kalkar. Gereken hallerde Anayasa Mahkemesi iptal hükmünün yürürlüğe gireceği tarihi ayrıca kararlaştırabilir. Bu tarih, kararın Resmî Gazetede yayımlandığı günden başlayarak bir yılı geçemez.

İptal kararının yürürlüğe girişinin ertelendiği durumlarda, Türkiye Büyük Millet Meclisi, iptal kararının ortaya çıkardığı hukukî boşluğu dolduracak kanun tasarı veya teklifini öncelikle görüşüp karara bağlar.

İptal kararları geriye yürümez.

Anayasa Mahkemesi kararları Resmî Gazetede hemen yayımlanır ve yasama, yürütme ve yargı organlarını, idare makamlarını, gerçek ve tüzelkişileri bağlar."

9- "MADDE 163.- Genel ve katma bütçelerle verilen ödenek, harcanabilecek miktarın sınırını gösterir. Harcanabilecek miktar sınırının Bakanlar Kurulu kararıyla aşılabileceğine dair bütçelere hüküm konulamaz. Bakanlar Kuruluna kanun hükmünde kararname ile bütçede değişiklik yapmak yetkisi verilemez. Cari yıl bütçesindeki ödenek artışını öngören değişiklik tasarılarında ve carî ve ileriki yıl bütçelerine malî yük getirecek nitelikteki kanun tasarısı ve tekliflerinde, belirtilen giderleri karşılayabilecek malî kaynak gösterilmesi zorunludur."

III- İLK İNCELEME :

Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 8. maddesi gereğince, Yekta Güngör ÖZDEN, Güven DİNÇER, Yılmaz ALİFENDİOĞLU, Selçuk TÜZÜN, Ahmet N. SEZER, Haşım KILIÇ, Yalçın ACARGÜN, Mustafa BUMİN, Sacit ADALI, Ali HÜNER ve Lütfi F. TUNCEL'in katılmalarıyla 4.7.1994 gününde yapılan ilk inceleme toplantısında, dosyada eksiklik bulunmadığından işin esasının incelenmesine, yürürlüğün durdurulması isteminin Başkanlıkça belirlenecek başka bir günde incelenmesine oybirliğiyle karar verilmiştir.

IV- ESASIN İNCELENMESİ :

Davanın esasına ilişkin rapor, dava dilekçesi ve ekleri, yürürlüğünün durdurulması ve iptali istenilen Kanun Hükmünde Kararname kuralları, dayanan Anayasa kuralları ile bunların gerekçeleri ve öteki yasama belgeleri okunduktan sonra gereği görüşülüp düşünüldü :

A- Kanun Hükmünde Kararname Hakkında Genel Açıklama :

Kanun Hükmünde Kararname (KHK) Kurumu, 22.9.1971 günlü ve 1488 sayılı Yasa ile 1961 Anayasası'nın 64. maddesinde yapılan değişiklik sonucu hukukumuzda girmiştir. Bu değişikliğin gerekçesinde "Parlamentar rejimlerde, kanun yapmanın belli usullere uyulmak zorunluluğu sebebiyle zaman aldığı ve gecikmeler meydana getirdiği bir gerçektir. Değişen iktisadî ve sosyal şartların gereği olarak bazı hukuk kurallarının bu usuller dışında yürürlüğe konulabilmesi çağdaş devlet anlayışının tabîî sonucu olarak karşımıza çıkmaktadır.

Anayasa'nın 5. maddesi hükmünün prensibini bozmamak ve her halde önceden yasama meclislerince esasları bir kanunla tesbit olunan sınırlar içerisinde kalmak kaydıyla hükümete KHK'ler çıkarma yetkisinin verilmesi ve bu yetkiyi düzenleyen hükmün T.B.M.M.'nin genel olarak görev ve yetkilerini belirleyen 64. maddesine eklenmesi uygun görülmüştür." denilmektedir. KHK'ler, temelde 1961 Anayasası'ndan çok farklı olmamakla birlikte 1982 Anayasası'nda kimi yeniliklerle ve fakat benzer gerekçelerle 91. Maddede düzenlenmiştir. Böylece, hem yürütme organını güçlendirmek hem de değişen ekonomik ve sosyal konuların ortaya çıkardığı sorunlara ivedi çözümler bulmak amacına ulaşmak istenilmiştir.

Olağan dönemlerde çıkarılan KHK'lerin mutlaka bir yetki yasasına dayanması zorunludur. Yetki Yasası'nın içeriği ve öğeleri de Anayasa'nın 91. maddesinde belirlenmiştir. 87. maddede ise Bakanlar Kurulu'na "belli konularda" KHK çıkarma yetkisi vermek TBMM'nin görev ve yetkileri arasında sayılmıştır.

Bakanlar Kurulu'nun belli bir konuda KHK çıkarabilmesi için öncelikle TBMM tarafından kendisine bu konuda yasa ile bir yetkinin verilmiş olması gerekir. Bakanlar Kurulu, bir yasa ile önceden yetkilendirilmedikçe, kendiliğinden KHK çıkartamaz. Yasa ile verilen yetkiye dayanılarak çıkartılan KHK, yürürlükteki yasa hükümlerini kaldırabilmekte ve değiştirebilmekte, başka bir anlatımla yasanın hukuksal gücüne sahip bulunmaktadır. Yasama yetkisinin, "kanun koymak, değiştirmek ve kaldırmak" öğelerini içerdiği kuşkusuzdur. KHK, yürürlükteki yasa hükümlerini kaldırabilmekte ve değiştirebilmektedir.

Anayasa'da öngörüldüğü biçimi ile KHK'ler yapısal (organik-uzvî) bakımdan yürütme organı işlemi, işlevsel (fonksiyonel) yönden ise yasama işlemi niteliğindedirler. Ancak, Türkiye Büyük Millet Meclisi verdiği yetkiyi bir yasa ile her zaman geri alabileceği gibi kendisine sunulan KHK'leri aynen kabul etmek ya da reddetmek zorunda olmayıp dilediğinde değiştirerek de kabul edebilir. Bakanlar Kurulu'na KHK çıkarma yetkisinin verilmesi, yasayla düzenlemesi gereken konuların yasama alanından çıkarılıp yürütme organının düzenleme alanına sokulması sonucunu doğurmaz. Bu nedenle, Bakanlar Kurulu'na KHK çıkarma yetkisinin verilmiş olması Anayasa'nın 7. maddesinde öngörülen "Yasama yetkisinin devredilmezliği" ilkesini ortadan kaldırmaz.

Bakanlar Kurulu'na KHK çıkarılabilmesine yetki veren yasada yer alması zorunlu öğeler Anayasa'nın bu konuya ilişkin 91. maddesinin ikinci fıkrasında gösterilmiştir. Buna göre :

"Yetki kanunu, çıkarılacak kanun hükmünde kararnamenin amacını, kapsamını, ilkelerini, kullanma süresini ve süresi içinde birden fazla kararname çıkarılıp çıkarılamayacağını gösterir." Bundan anlaşılacağı gibi yetki yasası, yürürlüğe konulacak KHK'nin amacını, kapsamını, ilkelerini, kullanma süresini ve bu süre içinde birden çok kararname yürürlüğe konulup konulamayacağını belirtmek zorundadır. Bakanlar Kurulu'na verilen türevsel yetki, yasada öngörülen amaç, ilke, kapsam ve süre ile sınırlı bir yetkidir. O halde, yetki yasasında Anayasa'nın belirlediği öğelerin belli bir içeriğe kavuşturularak somutlaştırılması gerekir.

Bakanlar Kurulu'na KHK çıkarma yetkisinin "belli konularda" verilebileceği 1961 Anayasası'nın 64. maddesinde açıkça belirtildiği halde, 1982 Anayasası'nın yetki yasasının sahip olması gereken öğelerini gösteren 91. maddesinde bu koşul yer almamaktadır. Ancak, 1982 Anayasası'nın 87. maddesinde " Bakanlar Kuruluna belli konularda Kanun Hükmünde Kararname çıkarma yetkisi vermek" TBMM'nin görev ve yetkileri arasında sayılmış bulunmaktadır. Bu nedenle, 91. maddede "belli konularda" ifadesinin yer almaması bir noksanlık sayılamaz. Çünkü, 87. maddede, Bakanlar Kurulu'na verilecek KHK çıkarma yetkisinin ancak belli konularda olabileceği açıkça gösterilmektedir. Bu durumda, Türkiye Büyük Millet Meclisi, Bakanlar Kurulu'na ancak belli konularda bu yetkiyi verebilir; her konuyu kapsayacak biçimde bir KHK çıkarma yetkisi veremez. KHK'nin konusunun yetki yasasında belirlenmesi zorunludur. Yetki, somutlaştırılmış ve belli bir konuda tanınmalıdır. Bakanlar Kuruluna sınırları belirsiz bir konuda KHK çıkarma yetkisi verilemez. KHK'nin konusu da yetki yasasında belirlenen çerçevenin dışına çıkamaz. KHK'nin yetki yasasında belirtilen amaç, kapsam ve ilkelere de uygun olması gerekir. Verilen yetkinin konusunun yasada gösterilmesi zorunluluğunun bu yasaya dayanılarak yürürlüğe konulan KHK'lerin yetki yasası kapsamı içinde kalıp kalmadıklarının hem yargısal hem de siyasal denetimlerinin yapılması yönünden çok büyük bir önemi vardır. Yetki Yasası'nın kapsamı dışında yürürlüğe konulan veya başka bir anlatımla yasanın öngörmediği bir konuda düzenleme yapan bir KHK'nin Anayasa'ya aykırı olacağı kuşkusuzdur.

Anayasa'da kimi konuların KHK'lerle düzenlenmesi yasaklanmaktadır. 91. maddenin birinci fıkrasında "Türkiye Büyük Millet Meclisi, Bakanlar Kuruluna kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi verebilir. Ancak, sıkıyönetim ve olağanüstü haller saklı kalmak üzere, Anayasa'nın ikinci kısmının birinci ve ikinci bölümlerinde yer alan temel haklar, kişi hakları ve ödevleri ile dördüncü bölümünde yer alan siyasi haklar ve ödevler kanun hükmünde kararnamelerle düzenlenemez." denilmektedir.

Buna göre, Anayasa'nın KHK'lerle düzenlenemeyeceğini belirlediği konularda TBMM tarafından Bakanlar Kurulu'na düzenlemede bulunması için bir yetki verilmesi de olanaksızdır. Verilen yetkinin konusunun belli olmasının, Anayasa'nın 91. maddesindeki "yetki verilemeyecek konular"ı da kapsayıp kapsamadığının incelenebilmesi yönünden de önemi büyüktür.

Bu nedenlerle, Bakanlar Kurulu'nun hangi konularda KHK çıkarabileceği Yetki Yasası'nda açıkça belirtilmeli ve verilen yetki konu yönünden mutlaka belirgin olmalıdır. Anayasa'nın 91. maddesine göre Yetki Yasası'nda çıkarılacak KHK'nin "amacı", "kapsamı" ve "ilkeleri"nin de belirtilmesi gerekir. Amaç, Bakanlar Kurulu'nun kendisine verilen yetki ile neleri gerçekleştirmesinin istendiğini belirlediğinden yetki yasasında KHK'nin amacı da somut olarak açıklanmalıdır. KHK'nin amacı ve kapsamı da konusu gibi geniş içerikli her yöne çekilebilecek biçimde genel anlatımlarla gösterilmemeli; değişik yorumlamaya elverişli olmamalıdır. KHK'nin yetki yasasında gösterilen amaç ve kapsam doğrultusunda, verilen ilkelere uygun çıkarılıp çıkarılmadığının saptanması hem yargısal hem de siyasal denetim yönünden zorunludur. KHK, yasada gösterilen amacı dışında yürürlüğe konulmuşsa ya da yetkinin kapsamını aşıyorsa veya ilkelere uygun değilse bu durumu onu yetki yasasına ve dolayısıyla Anayasa'ya aykırı düşürür.

Anayasa'ya göre yetki yasasında, Bakanlar Kurulu'na verilen yetkinin süresinin de gösterilmesi zorunludur. Bu zorunluluk, Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin yetkilerini çok uzun bir süre yürütme organına vermekten alıkoymaktadır.

Yasada öngörülen sürenin bitiminden sonra çıkarılan KHK'nin Anayasa'ya aykırı düşeceği kuşkusuzdur. Ancak, yetki süresi içerisinde çıkarılmış olan KHK'ler yasadaki sürenin bitiminden sonra da Türkiye Büyük Millet Meclisi'nce onaylanmış olmasalar da geçerliliklerini korurlar.

Anayasa'nın 91. maddesinde ayrıca "Kanun hükmünde kararnameler, Resmî Gazetede yayımlandıkları gün yürürlüğe girerler. Ancak, kararnamede yürürlük tarihi olarak daha sonraki bir tarih de gösterilebilir.

Kararnameler, Resmî Gazetede yayımlandıkları gün Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulur.

Yetki kanunları ve bunlara dayanan kanun hükmünde kararnameler, Türkiye Büyük Millet Meclisi komisyonları ve Genel Kurulunda öncelikle ve ivedilikle görüşülür.

Yayımlandıkları gün Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulmayan kararnameler bu tarihte, Türkiye Büyük Millet Meclisince reddedilen kararnameler bu kararın Resmî Gazetede yayımlandığı tarihte, yürürlükten kalkar. Değiştirilerek kabul edilen kararnamelerin değiştirilmiş hükümleri, bu değişikliklerin Resmî Gazetede yayımlandığı gün yürürlüğe girer." denilmektedir.

B- KHK'nin Yargısal Denetimi :

Anayasa'ya göre KHK'ler Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin denetimine bağlıdır. Anayasa'nın 91. maddesinde "Kararnameler, Resmî Gazete'de yayımlandıkları gün Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulur.

Yetki kanunları ve bunlara dayanan kanun hükmünde kararnameler, Türkiye Büyük Millet Meclisi komisyonları ve Genel Kurulunda öncelik ve ivedilikle görüşülür." denilmektedir. Öncelik ve ivedilik koşuluyla, yetki yasalarının gecikmeden çıkarılabilmesi ve çıkarıldıktan sonra da yürürlüğe konulan KHK'lerin aynı biçimde Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde karara bağlanması istenilmiştir.

Anayasa'da KHK'lerin siyasal denetimi yanında yargısal denetimi de öngörülmüştür. KHK'ler, işlevsel (fonksiyonel) yönden yasama işlemi niteliğinde olduklarında bunların yargısal denetimlerinin yapılması görev ve yetkisi de Anayasa Mahkemesi'ne verilmiştir. Anayasa'nın 148., 150., 151., 152. ve 153. Maddeleri hükümlerine göre, KHK'lerin Anayasa'ya biçim ve esas bakımlarından uygunluğunu Anayasa Mahkemesi denetler.

KHK'nin yargısal denetiminin sözkonusu olduğunda KHK'nin dayandığı yetki yasasının öncelikle Anayasa'ya daha sonra da KHK'nin kendisinin hem yetki yasasına hemde Anayasa'ya uygunluğu sorunlarının çözümlenmesi gerekir. Hernekadar, Anayasa'nın 148. maddesinde KHK'lerin yetki yasalarına uygunluğunun denetlemesinden değil yalnızca Anayasa'ya biçim ve esas bakımlarından uygunluğunun denetlenmesinden söz edilmekte ise de, Anayasa'ya uygunluk denetiminin içerisine öncelikle KHK'nin yetki yasasına uygunluğunun denetimi girer. Çünkü, Anayasa'da, Bakanlar Kuruluna ancak yetki yasasında belirtilen sınırlar içerisinde KHK çıkarma yetkisi verilmiştir. Yetki yasası olmazsa (Anayasa mad. 121 dışında) KHK olamaz. Bu yetkinin dışına çıkılması KHK'yi Anayasa'ya aykırı duruma getirir. Böylece, KHK'nin yetki yasasına aykırı olması Anayasa'ya aykırı olması ile özdeşleşir. Nitekim, 335 ve 347 sayılı KHK'ler dayandırıldıkları 3268, 3347 ve 3479 sayılı Yetki Yasalarının kapsamı dışında kalmaları nedeniyle; 493, 501, 502, 503, 508, 509, 510, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 521 ve 524 sayılı KHK'ler ise dayandıkları 3911 sayılı Yetki Yasası'nın iptali nedeniyle Anayasa'ya aykırı görülerek iptal edilmişlerdir.

Olağanüstü Hal KHK'leri dayanaklarını doğrudan doğruya Anayasa'dan (mad. 121) alırlar. Bu tür KHK'lerin bir yetki yasasına dayanması gerekli değildir. Buna karşın, olağan HKH'lerin bir yetki yasasına dayanmaları zorunludur. KHK'ler, yasa gücünü dayandıkları yetki yasasından alırlar. Bu nedenle KHK'ler ile dayandıkları yetki yasası arasında çok sıkı bir bağ vardır.

Yetki Yasası, KHK ve KHK'nin Türkiye Büyük Millet Meclisi'nce aynen ya da değiştirilerek kabulü birbirinden bağımsız işlemler olmayıp Anayasa'da öngörülen bir sürecin değişik aşamalarıdır. KHK'nin yetki yasası ile olan bağı, KHK'yi aynen ya da değiştirilerek kabul eden yasa ile kesilir. Bu yasa, KHK'yi kendi bünyesine alarak genel anlamda bir yasa niteliğine dönüştürür. Bu nedenle, KHK ile dayandığı yetki yasası arasındaki bağ KHK'nin aynen ya da değiştirilerek yasaya dönüşmesine kadar devam etmektedir. KHK, yasa gücünü, dayandığı yetki yasası ile konulan esaslara uygunluğu ve yetki yasasının da Anayasa'ya uygunluğu varsayıldığı için kazanmaktadır. Yetki yasasının Anayasa'ya aykırılığının saptanması ya da bu nedenle iptaline karar verilmesi durumunda, bu

varsayım gerçekleşmediğinden, bu yasaya dayanılarak çıkartılan KHK Anayasal dayanaktan yoksun kalır. Bu durumda KHK, Anayasa'nın uygun gördüğü ölçünün ötesinde verilen bir yetkinin kullanılması sonucu çıkartılmış olması nedeniyle Anayasa'ya aykırılık oluşturur. KHK; yetki yasasına ve içeriği yönünden de Anayasa'ya aykırı bulunmasa bile dayandığı yetki yasası Anayasa'ya aykırı ise bu nedenle iptali gerekir.

KHK'nin Anayasa'ya uygun bir yetki yasasına dayanması geçerliliğin ön koşuludur. Bir yetki yasasına dayanmadan çıkartılan veya dayandığı yetki yasası Anayasa'ya aykırı olan bir KHK'nin kuralları, içerikleri yönünden Anayasa'ya aykırılık oluşturmaları bile, Anayasa'ya uygunluğundan söz edilemez.

Öbür yönden, KHK'lerin Anayasa'ya uygunluk denetimleri yasaların denetimlerinden farklıdır. Anayasa'nın 11. maddesinde; "Kanunlar Anayasaya aykırı olamaz." denilmektedir. Bu nedenle yasaların denetimde, onların yalnızca Anayasa kurallarına uygun olup olmadıkları saptanır. KHK'ler ise konu, amaç, kapsam ve ilkeleri yönünden hem dayandıkları yetki yasasına hem de Anayasa'ya uygun olmak zorundadırlar. Bu nedenlerle, KHK kurallarının içerikleri yönünden de Anayasa'ya uygunluk denetiminin yapılabilmesi için öncelikle ortada Anayasa'ya uygun bir yetki yasasının varlığı gerekir.

KHK'lerin Anayasa'ya aykırılığı saptanmış ya da bu nedenle iptal edilmiş bir yetki yasasına uygun olup olmadığının incelenmesi ise denetimi anlamsız kalır. Çünkü Anayasa'ya aykırı bir yetki yasasına dayanılarak çıkartılan KHK'lerin Anayasa'ya uygun görülmesi olanaksızdır.

Yetki yasasının iptalinin, bu yasaya dayanılarak çıkartılan KHK'lere etkisinin Anayasa'nın 153. maddesi çerçevesinde değerlendirilmesi uygun değildir. Çünkü, Anayasa'nın 153. maddesindeki "İptal kararları geriye yürümez." kuralına dayanarak, yetki yasasının iptaline ilişkin kararın, Resmî Gazetede yayımı gününe kadar çıkarılan KHK'lerin etkilenmeyeceği biçiminde bir ilke de konulamaz.

Bütün bu nedenlerle dayandığı yetki yasasının Anayasa'ya aykırılığı saptanan ya da iptaline karar verilen KHK'lerin, Anayasa'nın Başlangıç'ındaki "Hiçbir kişi ve kuruluşun, bu Anayasada gösterilen hürriyetçi demokrasi ve bunun icaplarıyla belirlenmiş hukuk düzeni dışına çıkmayacağı", 2. maddesindeki "Hukuk devleti" ilkeleriyle 6. maddesindeki "Hiç kimse veya organ kaynağını Anayasadan almayan bir Devlet yetkisi kullanamaz." kuralı ve KHK çıkarma yetkisine ilişkin 91. maddesiyle bağdaştırılmaları olanaksızdır.

Bir yetki yasasına dayanmadan çıkartılan, yetki yasasının kapsamı dışında kalan, dayandığı yetki yasasının Anayasa'ya aykırılığı saptanan ya da Anayasa'ya aykırılığı nedeniyle iptal edilen KHK'lerin anayasal konumları birbirinden farksızdır. Böyle durumlarda KHK'ler anayasal dayanaktan yoksun bulunduklarından içerikleri Anayasa'ya aykırı bulunmasa bile dava açıldığında iptalleri gerekir.

C- 535 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin Anayasa'ya Aykırılığı Sorunu :

Dava dilekçesinde, 535 sayılı "Hazine Müsteşarlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname"nin, Anayasa'nın 6., 7., 10., 87., 91., 128., 138., 153. ve 163. maddelerine aykırı olması nedeniyle iptaline karar verilmesi istenilmiştir. Ancak, 2949 sayılı

Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 29. maddesi hükmü gereğince Anayasa Mahkemesi, Anayasa'ya aykırılık konusunda ilgililer tarafından ileri sürülen gerekçelere dayanmak zorunda değildir. İstemle bağlı kalmak koşuluyla başka bir gerekçe ile de Anayasa'ya aykırılık kararı verebilir.

Dava konusu edilen 535 sayılı Kanun Hükmünde Kararname 18.5.1994 gün ve 3990 sayılı Yetki Yasası'na dayanılarak çıkartılmıştır. KHK'nin dayandığı 3990 sayılı Yetki Yasası ise Anayasa Mahkemesi'nin 8.7.1994 gün ve Esas 1994/50, Karar 1994/44-2 sayılı kararıyla iptal edilmiştir.

Böylece, 535 sayılı KHK anayasal dayanaktan yoksun kalmıştır.

KHK'lerin yargısal denetimi bölümünde açıklanan nedenlerle Anayasa'ya aykırı görülerek iptal edilen 3990 sayılı Yetki Yasası'na dayanılarak çıkarılmış bulunan 535 sayılı KHK Anayasa'nın Başlangıç'ında yer alan egemenliği "Millet adına kullanmağa yetkili kılınan hiçbir kişi ve kuruluşun, bu Anayasada gösterilen hürriyetçi demokrasi ve bunun icaplarıyla belirlenmiş hukuk düzeni dışına çıkamayacağı", 2. maddesindeki "hukuk devleti", 6. Maddesindeki "Hiçbir kimse veya organ kaynağını Anayasadan almayan bir devlet yetkisi kullanamaz.", ilkeleriyle, KHK çıkarma yetkisine ilişkin 91. maddesine aykırıdır. Bu gerekçe karşısında dava dilekçesinde ileri sürülen diğer aykırılık nedenlerin üzerinde durulmaksızın KHK'nin iptali gerekir.

Güven DİNÇER, Haşim KILIÇ, Sacit ADALI ve Lütfi F. TUNCEL bu görüşe katılmamışlardır.

V- SONUÇ :

2.6.1994 günlü, 535 sayılı "Hazine Müsteşarlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname"nin;

A- Yürürlüğün durdurulması isteminin REDDİNE, OYBİRLİĞİYLE,

B- Dayanağını oluşturan 18.5.1994 günlü, 3990 sayılı Yetki Yasası'nın Anayasa Mahkemesi'nin 5.7.1994 günlü, Esas 1994/50, Karar 1994/44-2 sayılı kararıyla iptal edilmesi nedeniyle Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, Güven DİNÇER ve Lütfi F. TUNCEL'in "Kanun Hükmünde Kararname'nin, kamu görevlileri için yeni kadrolar ihdasına ve kamu görevlilerine yeni mali haklar verilmesine imkân tanıyan hükümleri yönünden iptali gerektiği", Haşim KILIÇ ile Sacit ADALI'nın ise "Kararnamenin dayanağını oluşturan Yetki Yasası'nın iptali, önceden çıkarılmış kararnamenin iptal gerekçesi olamayacağı" yolundaki karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA,

8.7.1994 gününde karar verildi.

Esas Sayısı : 1994/57
Karar Sayısı : 1994/52

Başkan	Başkanvekili	Üye
Yekta Güngör ÖZDEN	Güven DİNÇER	Selçuk TÜZÜN
Üye	Üye	Üye
Ahmet N. SEZER	Samia AKBULUT	Haşim KILIÇ
Üye	Üye	Üye
Yalçın ACARGÜN	Mustafa BUMİN	Sacit ADALI
Üye		Üye
Ali HÜNER		Lütfi F. TUNCEL

KARŞIOY YAZISI VE DEĞİŞİK İPTAL GEREKÇESİ

Esas Sayısı : 1994/57

Karar Sayısı : 1994/52

I. İptal Kararının Gerekçesine Katılmama Nedenlerimiz :

İptal gerekçesi, yetki kanununun iptali halinde ona dayanırılarak çıkarılan KHK'lerin de başkaca bir Anayasaya uygunluk incelemesi yapılmasına gerek olmadan iptali gerektiği düşüncesine dayanmaktadır:

1- Anayasa Mahkemesi'nin 17.7.1990 tarihli ve E. 1990/1, K.1990/21 sayılı GAP kararında bu konu tartışılmış ve aşağıdaki görüş benimsenmiştir.

"Anayasa'nın 153. maddesinde, Anayasa Mahkemesi'nin iptal kararlarının geriye yürüyemeyeceği öngörülmüştür. Geriye yürümezlik ilkesi, böylece, Anayasa yargısında benimsenen bir sistem olarak Anayasa'da da yer almıştır. Ancak öğretide, Anayasa Mahkemesi ve diğer yüksek mahkeme kararlarında, geriye yürümezlik ilkesine zaman zaman değişik yorumlar getirilmiştir. İptal kararları, idarî yargıda "bildirici" nitelikte olmasına karşılık günümüz Anayasa yargısında, "kurucu" nitelikte kararlardır. Bu yüzden, Anayasa Mahkemesi iptal kararlarının genelde idarî yargı kararları gibi geçmişe değil, geleceğe yönelik olması doğaldır. İptal kararının geriye yürümezliği ilkesi ve bu kararların sonuçları genelde yönetsel ve yargısal uygulamaya yönelik olmakta, anlam ve etkileri idarece kurulan yönetsel işlemler ya da yargı organları tarafından alınan kararlarla hayatiyet kazanmaktadır. Yönetsel işlemlere karşı açılan iptal davalarının idarî yargı, diğer uyuşmazlıkların adlî yargı yerinde görülmesi sırasında sorun, yargısal çözüme kavuşmaktadır. Yetki yasalarına dayanılarak çıkarılan ve yapısı ve etkileri yönünden yasa benzeri bulunan KHK'lerin Anayasa'ya uygunluğunun denetlenmesi Anayasa Mahkemesi'nin görevi olduğundan yetki yasasının iptalinin, buna dayanan KHK'lere etkisi doğrudan Anayasa Mahkemesi'nin değerlendirme alanı içinde kalmaktadır.

Yetki yasasının iptalinin, buna dayanılarak çıkartılan KHK'lere etkisi konusunda tek ve kesin bir esas koymaya ve bu doğrultuda yorum yapmaya olanak yoktur. Olayın Anayasa Mahkemesi önüne getiriliş biçimi, yani iptal davası ya da itiraz yolu ile aykırılık savında bulunmuş olması değişik sonuçlar ortaya çıkarabilir. Ayrıca, KHK'nin dayandığı yetki yasasının iptal gerekçesi, iptali istenen KHK'nin anayasal durumunu belirleyecektir. Bu bakımdan, öncelikle 3479 sayılı Yetki Yasası'nın Anayasa'ya aykırılığı nedeniyle iptali gerekçesi üzerinde durmak gerekir."

Bu karar, yetki kanununun iptalinin, buna dayanan KHK'lerin mutlaka iptalinin gerektiği düşüncesini kabul etmemektedir.

İptal kararında KHK'nin dayandığı yetki kanununun iptali konusu dışında herhangi bir gerekçenin gözönünde tutulmaması ve tartışılmaması düşüncesine katılmıyoruz.

2- Anayasa Mahkemesi'nin KHK'lerle ilgili davalarda yaptığı inceleme bir bütün olarak Anayasa'ya uygunluk denetimidir. Yoksa KHK'nin yetki yasasına göre incelenip denetlenmesi değildir.

Yetki yasasında verilen yetkinin varlığının ve sınırlarının tartışılması anayasal yetkinin ve unsurlarının tartışılmasıdır. Bu nedenlerle incelemenin yalnızca yetki yasasının yürürlüğü ile sınırlı tutulması, biçimsel unsurların öne çıkarılarak özün ihmali ve sonuç olarak da anayasal denetimin daraltılmasıdır. Anayasa'ya uygunluk denetiminde, çeşitli yollardan Anayasa Mahkemesi önüne gelen konuların esastan incelenerek bunların üzerindeki Anayasa'ya aykırılık gölgesinin kaldırılması temel yorum kuralı olmalıdır. Bu amaçla incelemede şekil unsurlarını ve ön meseleleri olabildiğince azaltarak işin özünün incelenmesi yoluna gidilmelidir.

3- İptal davasına konu edilen KHK, çıkarılmasına yetki veren 3911 sayılı Yetki Kanunu iptal edilmeden önce ve yetki yasasının Anayasa'ya aykırılığı hususunda Anayasa Mahkemesi'nce herhangi bir tesbit yapılmadığı ve yetkinin eksiksiz var olduğu bir dönemde çıkarılmış ve yürürlüğe girmiştir.

Yetki yasaları, yasama organınca yürütmenin belirli konularda ve yasada öngörülen amaç, ilke ve süre ile sınırlı olarak yasal düzenleme yapmakla yetkili kılınmasıdır. Bu hususlar, Anayasamızın 87. ve 91. maddelerinde kurala bağlanmıştır.

Yürütme tarafından yasal düzenleme yetkisinin KHK olarak kullanılması yürütmenin diğer yetkilerinin kullanılmasından farklı değildir. Yetkinin, kullanıldığı gün yasal temeller ve sınırlar içinde kullanılmış olması yeterlidir. Yetkinin kullanılmasından sonra yetkili organın yetkisinin kaldırılması o organın daha önce yaptığı işlemleri yetki yönünden kusurlu hale getirmez. Ortada yetki yasasına dayanılarak ve yasal usullere göre konulmuş bir KHK vardır. Sırf daha sonra kalkan bir yetki nedeniyle KHK'nin Anayasa'ya aykırı sayılması yürütmeye verilen "yetki"nin doğasına ve devletin devamlılığı anlayışına aykırıdır.

4- Daha önce Anayasa Mahkemesi'nce iptal edilen 3911 sayılı Yetki Yasası'na dayanılarak çıkarılan pek çok KHK, (503, 508, 514, 520 ve 524 sayılı KHK'ler) dayandıkları yetki yasasının iptali gerekçesiyle iptal edildikleri halde Anayasa Mahkemesi'nce altı ay süreyle ayrıca yürürlükte bırakılmışlardır.

İptal edilen KHK'lere bir süre yaşam hakkı veren anlayış ile yetki yasasının iptalinden sonra ona dayanılarak çıkarılan KHK'lerin başka bir neden ve gerekçe aramadan iptali gereğini benimseyen anlayış birbirleriyle çelişki içindedirler.

5- Anayasamız, 146-153. maddeleri ile Anayasa'ya uygunluk denetiminde "dava" esasına dayanan bir denetim biçimini ve yargısal sistemi kabul etmiştir. Bu yüzden, Anayasa Mahkemesi, ancak, Anayasaca yetkili kılınan siyasal organlar veya mahkemelerce önüne getirilen davaları inceleyebilir. Anayasamız, Anayasa Mahkemesi'nce bir yasanın veya yasa kuralının iptali halinde benzeri bir yasa veya yasa kuralının talep olmadan kendiliğinden incelenip iptaline imkan tanımamaktadır.

Daha önce bazı örneklerde gördüğümüz gibi Yetki Yasası iptal edilmesine rağmen bu Yasaya dayanılarak çıkarılan bir çok KHK dava edilmediği için yürürlüktedir. Bu durum iptal öncesinde çıkarılan KHK'lerin Anayasa'ya aykırılık yönünden herhangi bir rahatsızlık yaratmadığı gerçeğini göstermektedir.

Yukarıdaki nedenlerle iptal kararını, yetki yasasının iptaline dayandıran ve her yönüyle Anayasa'ya uygunluk incelemesine yer vermeyen iptal gerekçesine katılmıyoruz.

II- İptal kararının bir bölümüne katılma gerekçesi :

Anayasa'nın 161. maddesine göre devletin ve (kamu iktisadi teşebbüsleri dışında kalan) bütün kamu tüzel kişilerin harcamaları yıllık bütçelerle yapılır.

160. maddeye göre Genel ve Katma bütçeli idarelerin gelir ve giderleri ile malları TBMM adına Sayıştay'ca denetlenir.

87. maddede ise, Kanun biçiminde oluşan bütçeler yapma ve kabul etme görevi TBMM'ne aittir.

Anayasa'nın Devlet harcamalarını düzenleyen bu üç maddesi, Devletin malî yapısının temelini oluşturur.

Esas Sayısı : 1994/57
Karar Sayısı : 1994/52

KİT istisnası dışında, bütün Devlet gelirleri ve giderleri bütçede görülmelidir. Devlet gelirlerini yasalaştırmak ve bunların bütçe yılı içinde toplanmasına ve harcanmasına izin vermek TBMM varlık nedenlerindendir ve hiçbir organa devredilemez.

Bütçe harcamalarının en önemli bir bölümünü personel harcamaları teşkil eder. Personel harcamaları ise kamu görevlilerine ödenecek aylıkların ağırlıklı olduğu bir harcama bölümüdür.

Personelle ilgili yasalar ve personel istihdamına izin veren kadro yasaları, bütçe harcama kalemleri olarak mutlaka yasa biçiminde düzenlenmelidirler.

Yekti yasaları ile kamu personeline ait harcamalar ve kadro tahsisine ilişkin düzenleme yapma yetkisi KHK.lerle Bakanlar Kuruluna bırakılamaz. Yetki Kanunlarında personelle ilgili olarak verilen yetkiler, harcama kalemleri veya yeni personel kadroları ihdası biçiminde yorumlanamaz.

Bu nedenlerle KHK'nin kamu personeline yeni özlük haklar tanıyan ve personel kadrosu ihdas eden bölümlerini Anayasa'nın 87.,160 ve 161. maddelerine aykırı buluyor ve ilgili bölümün iptaline bu gerekçelerle katılıyoruz. Ancak KHK'nin bu hükümleri dışında kalan kuruluş, görev ve yetki ile ilgili düzenlemelerinin iptaline

de karşıyız.

Başkanvekili
Güven DİNÇER

Üye
Lütfi F. TUNCEL

KARŞIOY GEREKÇESİ

Esas Sayısı : 1994/65

Karar Sayısı : 1994/62

Çoğunluk gerekçesinde özetle; 3990 sayılı Yetki Yasası iptal edilmiş olduğundan buna dayanılarak çıkarılmış KHK'lerinde yasal dayanağı kalmayacağından esasın incelenmesine geçmeden iptali gerekir denilmektedir.

Dava konusu KHK'nin esasına geçilerek Anayasal denetimi yapılmalı idi. Salt "yasal dayanağı kalmadığı gerekçesinden" hareketle esasa geçmeden Anayasa'ya aykırı görüp iptal etmek mümkün değildir.

KHK'ler Anayasa'nın 91. maddesi gereğince yetki yasasında belirtilen çerçeve içinde çıkarılabilir. Yani KHK'yi çıkarma yetkisi bu yasa ile verilir. KHK'nin çıktığı tarihte yetki yasası yürürlükte olduğuna, yani buna dayanarak çıkarıldığına göre "yasal dayanaktan yoksundur" demek hukuka uygun düşmez. KHK hukuk alemine çıktığı tarihte yetki yasası var mıdır yok mudur buna bakılmalıdır. Yetki Yasası, KHK'ye bu hayatiyeti verdikten sonra onun yürürlükten kaldırılması, süresinin sona ermesi KHK'nin yasal dayanaktan yoksun kaldığı anlamına gelemmez.

Aynı durum Yetki Yasasının Anayasa Mahkemesi'nce iptal edilmesi halinde de devam eder. "Dayanak" yönünden, bir yasanın yürürlükten kaldırılması, süresinin sona ermesi ya da iptal edilmesi arasında hiç bir fark yoktur. Bu üç halde de sonuçta yasa varmışcasına hukukî tasarruflarda bulunulamaz. Ama yasa sona ermeden evvel doğan hukukî neticeler hayattadır ve varlığını devam ettirirler.

Ancak bu yasalara dayanılarak yapılan tasarruflar hakkında hukuka aykırılık gerekçesi ile dava açılmışsa yasal dayanak yönünden değil, esastan inceleme yapılarak varsa aykırılık iptal edilir.

Yetki Yasası esastan Anayasaya aykırı bulunarak iptal edilmiştir. Konusu, amacı, kapsamı ve ilkeleri yönünden tesbit edilen anayasal aykırılıklar ilgili KHK'leri de mutlaka etkiler. Yetki Yasasının belirtilen unsurlarındaki bu aykırılıklar KHK'lere intikal eder. Ama bu aykırılık "Yasal Dayanak" gibi şekli değil esasa ilişkin bir aykırılıktır. Bu da ancak KHK'nin esasına geçilerek yapılacak bir inceleme sonunda tesbit edilebilir.

Yetki Yasası'nın iptali nedeniyle KHK'nin yasal dayanağının kalmadığını söylemek, iptal kararının etkisini KHK'nin hukuk alanına çıktığı tarihe kadar çekmek anlamını taşır. Böyle bir anlayışa Anayasa'nın 153. maddesindeki iptal kararlarının geriye yürüyemeyeceği ilkesi izin vermez.

Bu nedenle KHK'nin esasının incelenmesine geçmeden sadece "Yasal Dayanaktan Yoksun Kalması" sebebine dayalı bir Anayasa'ya aykırılık gerekçesine katılmıyoruz.

Haşim KILIÇ

Üye

Sacit ADALI

Üye